

**Strategia de Dezvoltare Comunitară
a oraşului Cimişlia
pentru anii 2020-2025**

Realizarea acestui document a fost posibilă datorită suportului generos din partea poporului American prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică creat prin Dispoziția primarului nr. 24-a din 11 februarie 2020 și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

La elaborarea documentului s-au luat în vedere abordările și recomandările proiectului PNUD/Migrație și Dezvoltare Locală (compartimentele Migrație, Economie).

Cuprins

Lista de figuri	4
Lista de tabele	4
1. Introducere și rezumat executiv	6
1.1. Fișa de rezumat PSM	6
1.2. Contextul național și regional	7
1.3. Comisia și echipele PSM	7
1.4. Aprobarea consiliului local	7
2. Introducere în planificarea strategică	8
2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic	8
2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară	8
2.3. Informații generale despre comunitate	9
3. Profilul și analiza comunității	10
3.1. Caracteristici geografice și de mediu	10
3.1.1. <i>Caracteristici fizico-geografice</i>	10
3.1.2. <i>Planificare spațială</i>	10
3.1.3. <i>Resurse naturale</i>	11
3.1.4. <i>Factorii de poluare a mediului</i>	13
3.2. Demografie	14
3.2.1. <i>Potențialul uman</i>	14
3.2.2. <i>Forța de Muncă</i>	15
3.2.3. <i>Profil migrațional or. Cimișlia</i>	16
3.3. Servicii Sociale	24
3.3.1. <i>Caracteristicile grupurilor vulnerabile</i>	24
3.3.2. <i>Servicii Sociale</i>	25
3.4. Economia	28
3.4.1. <i>Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri</i>	28
3.4.2. <i>Sectorul Agriculturii</i>	31
3.4.3. <i>Industria</i>	31
3.4.4. <i>Comerțul și serviciile</i>	33
3.4.5. <i>Principalii agenți economici</i>	35
3.5. Infrastructura	36
3.5.1. <i>Fondul locativ</i>	36
3.5.2. <i>Infrastructura Utilităților Publice</i>	36
3.6. Buna guvernare și management	40
3.6.1. <i>Gestionarea administrativă</i>	40
3.6.2. <i>Bugetul Local</i>	43
3.6.3. <i>Gestionarea bunurilor imobile</i>	44
3.6.4. <i>Societatea civilă</i>	46
3.7. Analiza SWOT	48
4. Strategia de dezvoltare socio-economică	51
4.1. Viziunea comunității	51
4.2. Cadrul și direcțiile strategice	51
4.3. Planul de Acțiuni	53
4.4. Verificare și revizuire	67
4.4.1. <i>Etape de implementare</i>	67
4.4.2. <i>Monitorizarea strategiei</i>	67
Anexe	71
Anexa 1. Portofoliu de proiecte	71
Anexa 2. Sesiunea de prioritizare a proiectelor eligibile finanțării din partea programului CM	76

Lista de figuri

Figura 1. Poziționarea geografică	10
Figura 2. Structura populație pe vârste 2020.....	14
Figura 3. Evoluția natalității în ultimii ani	15
Figura 4. Caracteristicile respondenților în cadrul sondajului.....	17
Figura 5. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Care credeți că sunt cele mai importante probleme cu care se confruntă localitatea la moment?</i>	17
Figura 6. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Care credeți că sunt cele mai importante probleme cu care se confruntă băștinașii plecați? Dar copiii și părinții acestora?</i>	17
Figura 7. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Cum credeți, cum sunt priviți migranții în localitate?</i>	18
Figura 8. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Cu ce cuvinte se asociază pentru Dvs. personal migrația și oamenii care au plecat?</i> (maximum 3)	18
Figura 9. Caracteristicile respondenților în cadrul sondajului.....	19
Figura 10. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>În ce măsură sunteți mulțumit de modul în care arată localitatea Cimișlia astăzi?</i>	19
Figura 11. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Care este gradul Dvs. de satisfacție privind serviciile oferite de Primăria Cimișlia?</i>	19
Figura 12. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Câtă încredere aveți că primăria aprobă decizii pentru comunitate, inclusiv băștinașii plecați?</i>	20
Figura 13. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>În ce măsură sunteți mulțumit de interacțiunea cu instituțiile locale/primăria?</i>	20
Figura 14. . Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Care sunt serviciile la care ați apelat la primărie?</i>	20
Figura 15. . Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Care sunt așteptările dvs, legate de interacțiunea cu funcționarii din primărie?</i>	20
Figura 16. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Ce alte servicii ați avea nevoie să fie prestate de către primărie pentru dvs ca băștinaș?</i>	21
Figura 17. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Utilizați pagina web sau Facebook a Primăriei?</i>	21
Figura 18. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Cât de des vizitați pagina web sau de Facebook a primăriei?</i>	21
Figura 19. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Ați dori să vă implicați în procesul decizional al primăriei?</i>	21
Figura 20. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Ați fost implicat în inițiative ale Asociației de Băștinași sau alte inițiative de dezvoltare a localității de baștină?</i>	22
Figura 21. Răspunsurile respondenților la întrebarea <i>Când ați apelat ultima oară la serviciile oferite de primărie?</i>	22
. Figura 22. Evoluția numărului întreprinderilor înregistrate în orașul Cimișlia	30
Figura 23. Gradul de echipare a fondului locativ cu utilități publice	38

Lista de tabele

Tabelul 1. Componenta grupului pentru planificare strategică	7
Tabelul 2. Indicatori socio-economici or. Cimișlia, 2020	9
Tabelul 3. Dinamica populației după genuri.....	14
Tabelul 4. Evoluția structurii pe grupuri de vârstă a populației.....	15
Tabelul 5. Structura populației după domenii de activitate, 2020	15
Tabelul 6. Indicatori privind migrația populației în localitate, 2020	16
Tabelul 7. Persoane cu dizabilități, 2020.....	24
Tabelul 8. Minorități etnice/lingvistice, 2020	24
Tabelul 9. Persoane în etate, 2020	25
Tabelul 10. Instituțiile de învățământ.....	25
Tabelul 11. Repartizarea agenților economici după forma organizatorico-juridică	30
Tabelul 12. Structura terenurilor agricole	31
Tabelul 13. Principalii agenți economici din localitate	35
Tabelul 14. Structura AAPL, 2020.....	40

Tabelul 15. Serviciile publice și atribuțiile lor	41
Tabelul 16. Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare în ultimii 3 ani	42
Tabelul 17. Evoluția veniturilor totale a bugetului local, 2017-2020, mii lei	43
Tabelul 18. Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, 2017-2020, mii lei	44
Tabelul 19. Bunuri imobile disponibile	45
Tabelul 20. Analiza SWOT	48

1. Introducere și rezumat executiv

1.1. Fișa de rezumat PSM

Strategia de Dezvoltare Comunitară a orașului Cimișlia pentru anii 2020 – 2025 reprezintă un document de planificare strategică integrată la nivel local, un mijloc esențial pentru factorii de decizie, pentru părțile interesate și, nu în ultimul rând, pentru cetățeni, unde sunt identificate cele mai bune soluții pentru creșterea calității vieții prin asigurarea unui mediu sănătos pentru o dezvoltare durabilă pe termen mediu și lung în comunitate.

Aceasta a fost elaborată cu suportul de Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS) constituit prin Dispoziția primarului or. Cimișlia nr.24-a din 11.02.2020, cu asistența tehnică și metodologică din partea consultanților Institutului de Dezvoltare Urbană, în cadrul Programului Comunitatea Mea implementat de IREX și finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

Strategia a urmărit elaborarea viziunii, obiectivelor strategice și planului de acțiuni pentru perioada 2019 – 2025, precum și dezvoltarea unui portofoliu de proiecte la strategiei. Strategia pune în valoare punctele forte ale orașului și se bazează pe potențialul socio-uman, dezvoltarea economiei locale, serviciilor publice, instituțiilor infrastructurii sociale și de afaceri precum și pe capacitatea autorităților publice locale și structurilor societății civile privind asumarea responsabilității pentru procesul de dezvoltare locală.

Principiile care stau la baza elaborării documentului sunt: (i) promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile; (ii) promovarea unui proces decizional participativ și (iii) promovarea principiilor dezvoltării durabile la nivel local.

Principalele obiective urmărite de SDC a or. Cimișlia sunt: (i) determinarea viziunii și direcțiilor strategice de dezvoltare, dinamica și profunzimea dezvoltării propuse; (ii) eficientizarea activității autorităților publice locale în gestionarea localității; (iii) utilizarea eficientă a resurselor financiare; (iv) promovarea localității (aspecte unice, irepetabile, competitive); și (v) atragerea surselor externe de finanțare (buget de stat, investiții străine, donații, granturi) pentru a implementa proiectele investiționale planificate.

Beneficiari ai Strategiei sunt locuitorii orașului Cimișlia, autoritățile administrației publice locale, structurile societății civile, instituțiile educaționale, sectorul privat, tinerii, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea durabilă locală.

SDC a or. Cimișlia pentru anii 2020 – 2025 este structurată pe cinci compartimente și include: (i) profilul comunității (inclusiv analiza SWOT); (ii) cadrul general al strategiei (viziunea, misiunea, valorile și direcțiile de dezvoltare); (iii) etapele de implementare și monitorizarea implementării strategiei; (iv) planul de acțiuni; (v) portofoliul de proiecte prioritare.

Planul de acțiuni pentru anii 2020 – 2025 cuprinde totalitatea acțiunilor/măsurilor orientate spre atingerea obiectivelor strategice, cu indicarea: costului estimativ, perioadei de implementare, responsabililor pentru realizarea acțiunilor, potențialelor surse de finanțare, precum și a indicatorilor de monitorizare și a rezultatelor așteptate după implementarea fiecărei acțiuni/măsuri.

1.2. Contextul național și regional

Strategia de Dezvoltare Comunitară este un document complex, elaborat printr-un larg parteneriat, care are la bază documentele de programare locală (Programul de dezvoltare social-economică a raionului Cimișlia (2016-2020)), regională (Strategia de dezvoltare regională Sud (2016-2020 și strategii regionale sectoriale) și națională (Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2030", strategii sectoriale de dezvoltare), și internațională (Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030).

1.3. Comisia și echipele PSM

Prezentul document reprezintă Strategia de Dezvoltare Comunitară (SDC) a orașului Cimișlia pentru anii 2020-2025, elaborată într-un mod participativ, conform Manualului de utilizarea a APSL elaborat de programul USAID / Comunitatea Mea (CM) Moldova.

Strategia de Dezvoltare Comunitară reprezintă un document de politică publică, care va ghida acțiunile Administrației Publice Locale, în următorii 5 ani, în vederea asigurării unui proces continuu și coerent de dezvoltare a localității.

Pentru elaborarea strategiei a fost creat un grupul de lucru, componența căruia a fost aprobată prin Dispoziția primarului nr.24-a din 11.02.2020, după cum urmează:

Tabelul 1. Componența grupului pentru planificare strategică

#	Numele, prenumele	Locul de muncă	Funcția
1.	Andronachi Sergiu	Primăria or. Cimișlia	Primar
2.	Zlati Olga	Primăria or. Cimișlia	Viceprimar
3.	Coptu Sergiu	Primăria or. Cimișlia	Viceprimar
4.	Rusu Anastasia	Primăria or. Cimișlia	Secretar CO
5.	Pînzari Cristina	Primăria or. Cimișlia	Specialist relații cu publicul
6.	Sidor Vasile	Primăria or. Cimișlia	Specialist p/u atragerea investițiilor
7.	Sandu Rita	Primăria or. Cimișlia	Arhitect-șef
8.	Suhan Sergiu	Primăria or. Cimișlia	Consilier orășenesc
9.	Aramă Tatiana	Primăria or. Cimișlia	Consilier orășenesc
10.	Capcelea Ludmila	Centrul medicilor de familie	șef
11.	Nicuța Liliana	Grădinița Făt Frumos	director
12.	Prisacari Natalia	Grădinița Rândunica	director
13.	Hristov Nicolae	ALDA	
14.	Carabulea Vitalie	ONG pentru tineri	Președinte
15.	Pleşca Elena	Agent economic	director
16.	Losețchi Dumitru	Agent economic	director
17.	Cazacu Iurie	Agent economic	director
18.	Dudco Vera	Societate persoane cu dizabilități	membru
19.	Cîrșan Grigore	Agent economic	Director

1.4. Aprobarea consiliului local

Strategia a fost aprobată prin Decizia Consiliului local nr. _____ din _____ 2020.

2. Introducere în planificarea strategică

2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic

Acest document a fost elaborat cu scopul de a impulsiona procesul de dezvoltare socio-economică a localității, de a stabili niște repere clare pentru conjugarea efortului comun al membrilor comunității direcționat spre îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.

Metodologia de lucru a respectat logica elaborării unei strategii:

- 1) **Diagnosticul teritoriului**, bazat pe datele existente și realizat cu implicarea părților interesate (administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă) și a responsabililor pe domenii. Această analiză, ce conține o dimensiune tematică, dar și una integrată, a servit drept material de lucru în cadrul grupurilor de lucru.
- 2) **Analiza SWOT** - instrument de analiză a potențialului de dezvoltare a orașului, evidențiază punctele tari și slabe, oportunitățile și amenințările rezultate din diagnosticul teritoriului pe baza unui proces participativ al părților interesate (grupuri de lucru sectoriale, interviuri, workshop-uri, focus grup-uri, dezbateri cetățenești).
- 3) Strategia conține **viziunea, obiectivele generale și specifice** de dezvoltare și principalele direcții strategice de dezvoltare ale orașului. Acestea sunt măsurabile în termeni de timp, relevanță și rezultate concrete.
- 4) **Planul de acțiuni 2020 – 2025** conține acțiunile concrete de întreprins pe termen scurt și mediu pentru atingerea obiectivelor specifice de dezvoltare stabilite în Strategie.

În același context, metodologia de elaborare a asigurat caracterul participativ și transparent al acestui document prin organizarea de interviuri, chestionare, workshop-uri, focus grup-uri, training-uri, grupuri de lucru sectoriale, consultări și audieri publice în fazele esențiale de elaborare, pentru exprimarea nevoilor și aspirațiilor tuturor categoriilor sociale. Au fost respectate principiile egalității și echității de gen, incluziunii și reprezentativității tuturor grupurilor din cadrul comunității (criterii de vârstă, sex, etnie, apartenență religioasă, categorii vulnerabile, etc.).

Pe baza planului de acțiuni, vor fi elaborate planuri anuale de activități la nivelul consiliului local Cimișlia.

2.2. Cadru juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară

Orașul Cimișlia, raionul Cimișlia, în contextul național și regional planificării strategice, se regăsește drept principal pol de dezvoltare în regiune, astfel încât prin diverse proiecte se doresc a fi îndreptate către acesta pentru o multiplicare ulterioară a dezvoltării.

Conform Legii nr. 436 privind administrația publică locală din 28 decembrie 2006, reieșind din competențele consiliului local acesta aprobă studii, prognoze și programe de dezvoltare social-economică și de altă natură, asigură integrarea și implementarea principiului egalității între femei și bărbați în politici, programe, acte normative și investiții financiare la nivel local și aprobă programe și contribuie la organizarea campaniilor de informare în acest domeniu în condițiile legii; examinează și adoptă decizii pe marginea rapoartelor și a informațiilor primarilor, informațiilor consilierilor despre situația în domeniu la nivel local; dezvoltă parteneriate cu organizații necomerciale și internaționale pentru realizarea politicilor locale în domeniu.

În contextul acestor prevederi legale se încadrează strategia de dezvoltare comunitară a orașului Cimișlia pentru anii 2020-2025, ținând cont de obiectivele Programului de dezvoltare social-economică a raionului Cimișlia (2016-2020)), Strategiei de dezvoltare regională Sud (2016-2020) Strategiei naționale de dezvoltare "Moldova 2030", strategiilor sectoriale de dezvoltare, și Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030.

2.3. Informații generale despre comunitate

La 01.01.2020, în orașul Cimișlia sunt înregistrați valorile următorilor indicatori socio-economici:

Tabelul 2. Indicatori socio-economici or. Cimișlia, 2020

	Indicatori socio-economici	2020
1	Total populație, inclusiv	12278
1.1.	- Copii de vârstă (0-3 ani)	176
1.2.	- Copii de vârstă preșcolară (3-7)	211
1.3	- Copii de vârstă școlară	648
1.4	- Populație activă	8912
1.5	- Persoane în etate (pensionari)	1732
1.6	- Populație plecată (migranți)	1800
2.	Număr de agenți economici	428
3	Număr de salariați, inclusiv	2903
3.1	- În sfera bugetară	496
3.2	- În economia reală	2407
4	Salariul mediu (estimativ)	4658 lei
5	Bugetul total executat (venituri) anul 2019	34660.0 mii lei
5.1	- Venituri proprii, anul 2019	34660.0 mii lei
6	Număr total de gospodării	4458
6.1	% din gospodării conectate la apeduct	96%
6.2	% din gospodării conectate la canalizare	54,8%
6.3	% din gospodării contract de evacuare centralizată a deșeurilor	96%
6.4	% de gospodării comentate la rețeaua de gaz	76.8%
7	Lungimea drumurilor locale (total)	70,8
7.1	% din drumuri locale cu acoperire rigidă (asfalt și "variantă albă")	19 %
7.2	% din străzi cu iluminat nocturn	25 %

3. Profilul și analiza comunității

3.1. Caracteristici geografice și de mediu

3.1.1. Caracteristici fizico-geografice

Orașul Cimișlia este așezat la o altitudine de circa 80 m față de nivelul mării. Relieful este format din lanțuri de dealuri, lunci și coline.

Orașul Cimișlia este amplasat la intersecția arterelor rutiere de primă importanță pentru regiune. Unul din aceste drumuri este M3, care pornește de la Chișinău și se întrerupe în apropiere de satul Porumbrei.

De la Cimișlia începe a doua porțiune a drumului M3, care apoi traversează orașele Comrat și



Figura 1. Poziționarea geografică

Vulcănești, ajunge la Giurgiulești, unicul port pe Dunăre al Republicii Moldova, și se termină la punctul de trecere a frontierei cu România, ” Giurgiulești-Galați” . Drumul republican R3 efectuează legătura între orașele Chișinău, Hîncești, Cimișlia și Basarabeasca, și se oprește la punctul de trecere a frontierei cu Ucraina, ” Basarabeasca-Serpneve” . Drumurile M3 și R3 nu numai conectează trei regiuni ale Moldovei (Chișinău, Regiunea de Dezvoltare Centru și Regiunea de Dezvoltare Sud), dar și îndeplinesc un rol important pentru traficul internațional, constituind împreună un segment din drumul european E584. Conexiunea rutieră între țările învecinate, România, Moldova și Ucraina, este asigurată parțial datorită E584. Acest drum începe din Poltava în Ucraina, traversează Republica Moldova și se termină în Slobozia, capitala județului Ialomița din România.

Drumul republican R26 contribuie la coeziunea teritorială a Regiunii de Dezvoltare Sud pe direcția vest-est și, totodată, asigură conexiunea între RDS și Regiunea Transnistria. Acest drum începe din orașul Cimișlia, traversează orașul Căușeni și se termină în municipiul Bender. R3.2 este un drum republican scurt, care leagă o parte din orașul Cimișlia cu drumul M3.

Aeroportul internațional Chișinău se află la 66 km distanță de Cimișlia. Companiile aeriene efectuează zboruri regulate directe între Chișinău și peste 30 de destinații din Europa și Orientul Apropiat.

3.1.2. Planificare spațială

Localitatea dispune de un Plan Urbanistic General. Planul Urbanistic General al orașului Cimișlia a fost aprobat prin decizia consiliului local nr.: 8/4 din 27.10.2010 pentru sistematizarea dezvoltării spațiale și amenajarea orașului.

Teritoriul orașului, actualmente, ocupă o suprafață de 1291,02 ha. După destinația funcțională a teritoriului orașul este divizat în următoarele zone:

- teritoriul obiectelor de utilitate publică și alte funcțiuni complementare de interes public, ce sunt amplasate în marea majoritate în zona centrală, constituie o suprafață de 27,21 ha (2,12%);
- zona locuibilă (locuințe unifamiliale în regim mic și de înălțime) și alte funcțiuni complementare – 594,41 ha (46,04%);
- zona gospodăriilor cu destinație comunală și zona unităților industriale și economice – 143,07 ha (11,08%); - zona spațiilor verzi, parcurilor, scuarurilor și terenurilor sportive – 25,0 ha (1,93%);

- terenuri cu destinație agricolă – 91,0 ha (7,05%);
- zona căii de comunicații rutiere și transport – 52,0 ha(4,03%); - fondul apelor – 13,12 ha (1,01%); - fondul silvic – 12,49 ha (0,97%).

Orașul Cimișlia este situat pe trei coline și convențional se împarte în câteva microraiioane : "Taivan", Centru, Malina, Recea, Cogîlnic și Școala Profesională Tehnică. Prin oraș de la Nord – Vest spre Sud – Est se curge râul Cogîlnic. Partea mai veche a orașului, în prezent raionul central, este situată parțial în lunca r. Cogîlnic, parțial pe terasa luncii malului drept al râului. Treptat, în procesul de dezvoltare a orașului, construcțiile s-au extins în partea de Nord – Est și Sud – Vest. În timpul prezent hotarele orașului cuprind 1291 ha, incluzând o suprafață mare, cu relief denivelat.

Aceasta într-o mare măsură complică problemele căilor de comunicații între raioanele orașului și ca urmare sarcinile principale au căzut pe străzile: Alexandru cel Bun, Vasile Alecsandri, Ștefan cel Mare, Suveranității și Nicolae Iorga. Prin partea centrală a orașului trece magistrala de tranzit Chișinău – Comrat. Luând în considerație îndepărtarea zonei rezidențiale de la zona industrială, relieful complicat a localității, organizarea transportului, sistemii deservirii socio-culturale și amenajării rețelelor ingineresti sunt dezvoltate insuficient și au nevoie de modificări esențiale.

3.1.3. Resurse naturale

Relieful fragmentat și structura geologică a teritoriului au condiționat în această zonă formarea vegetației de stepă. Paralel cu vegetația de stepă în luncile râulețelor și pe vâlcele se întâlnește vegetație halofită de stepă.

Principalele specii lemnoase în oraș sunt prezentate prin arțar, salcâm, speciile plantate de mesteacăn, pin și molid. Din vegetația erbacee imortela, pirul, pătlagina mai rar negrași alte graminee și plante sălbatice. În sectoarele de luncă inundată și cele joase se întâlnește stuful, papura, polevița, tipceac, meatlic.

Spațiile verzi ale orașului sunt prezentate de parcuri, terenuri sportive înverzite și plantațiile verzi din preajma construcțiilor urbane, care sunt prezentate prin plantații de-a lungul străzilor, gazoane, plantațiile verzi între cartiere și pomi fructiferi din sectorul locativ privat. Suprafața plantată cu spații verzi, parcuri, scuaruri, gazoane și terenuri sportive în hotarele orașului constituie 25,0 ha sau 1,9% din suprafața totală a terenurilor urbane. De asemenea în hotarele orașului se află 12,0 ha terenuri al Fondului Forestier de Stat, ceea ce constituie 1% din suprafața terenurilor urbane. Astfel, indicele împăduririi teritoriului orașului constituie 2,9%, indicele mediu de împădurire a teritoriului raionului Cimișlia fiind de 12,5%.

Fondul forestier este utilizat ca sursă de material lemnos, preponderent ca lemne de foc. Fauna este insuficient utilizată în calitate de capital. Rezervația peisagistică "Râpele de la Cimișlia" este constituită din pădurea "Ciarap", "Cimișlia", "Recea". Speciile lemnoase sunt prezentate prin culturile silvoamelioratoare: salcâm, pinul negru, nucul obișnuit, jugastru, salcie, ulm, arțar tăărăsc.

Suprafața a fondului funciar al orașului Cimișlia este de 14612 ha. Cea mai mare pondere o au terenurile utilizate în scopuri agricole 8505 ha, ceea ce constituie peste 58% din suprafața totală.

Lumea animală este reprezentată de speciile specifice zonei de silvo-stepă de pășări: ciocănitoare, pițigoi, cioară, din speciile mamiferele insectivore – ariciul; din rătătoare – veverița; din reptile – șarpe, șopârle; amfibii – broasca râioasă, broasca, precum și numeroase specii de insecte.

Bazinele acvatice sunt populate de diverse specii de pești – sazan, plătică, crap și fitofag, precum și păsări acvatice – rața, gâsca. Numărul animalelor și păsărilor este foarte estimativ deoarece vânatul neautorizat poartă caracter masiv și afectează grav creșterea numărului lor.

Apele de suprafață și apele subterane. Râul Cogîlnic este principala arteră acvatică a orașului, care își are începutul în apropierea lângă mănăstirea Hâncu, raionul. Nisporeni. Lungimea totală a râului constituie 243 km, dintre care 125 km pe teritoriul republicii. În hotarele orașului albia râului este adâncită și îndiguită, cu toate acestea pe alocuri sunt jgheaburi, prin care în timpul precipitațiilor puternice sunt inundate sectoarele de lângă casă și construcțiile din preajmă.

În partea de nord – vest a orașului curge r. Japar care se varsă în r. Cogîlnic în limitele teritoriului orașului. Lungimea râului – 16km și face parte din râurile mici ale republicii. Partea din aval a albiei râului în limitele orașului este îndiguită și îndreptată. Celelalte râulețe de pe teritoriul orașului au lungimea mai puțin de 10 km.

Pe teritoriul orașului Cimișlia sunt înregistrate următoarele bazine acvatice: Suprafețele acvatice ocupă 13,1 ha sau 1% din teritoriul total al orașului și sunt prezentate prin bazine de apă artificiale.

Principala arteră fluvială a orașului este r. Cogîlnic, care în conformitate cu Decizia privind ocrotirea resurselor piscicole (Legea regnului animal din 27.04.95) se referă la resursele acvatice din categoria utilizarea apei pentru gospodăria piscicolă. În prezent localitatea își îndeplinează necesitățile în apă potabilă din surse subterane ce se află la 60-180 m adâncime. Apele fântânilor arteziene ce sunt folosite ca surse de apă potabilă, sunt direcționate în special pentru satisfacerea necesităților casnice a locatarilor.

Pe teritoriul primăriei există 5 sonde de apă potabilă, 40 fântâni publice, și aproximativ 75 fântâni individuale. Adâncimea apelor subterane este aproximativ de 20-85 metri. În prezent cât și pe viitor se menține o tendință echilibrată a volumelor de apă.

Capacitatea anuală a surselor de apă folosite pentru îndeplinirea necesităților orașului este de 226,3 mii m³. Conform analizelor apele subterane din localitate sunt de calitate satisfăcătoare și este caracterizată ca fiind potabilă. Se folosește de către locuitorii orașului ca apă potabilă, apă menaj și pentru irigare.

Conform zonării solurilor pe teritoriul republicii or. Cimișlia este situat în raionul cu cernoziomuri tipice sărace în humus și carbonat. Bonitatea medie a solului constituie 60 puncte. Conform datelor APL circa 4252 ha (51%) din teren este sol de tip cernoziom și circa 250 ha sunt soluri cenușii.

Influența reliefului la formarea solului s-a manifestat în general prin formarea solului cu grad de eroziune pe versant diferit, formarea aluviunilor din soluri de fânață și cernoziomuri în vâlcele și solurilor de fânață – nămolos- hidromorf în micro depresiunile de pe versant, formarea solurilor superficiale pe cumpăna apelor aferente pantelor line.

3.1.4. Factorii de poluare a mediului

Calitatea aerului | Unul din principalii poluanți sunt drumurile, orașul Cimișlia aflându-se la intersecția mai multor drumuri magistrale și naționale cu circulație intensă. Circulația intensă a automobilelor duce la poluarea fonică și a aerului. Conform datelor prezentate în Strategia infrastructurii transportului terestru pentru anii 2008-2017, a fost făcută analiza intensității circulației rutiere pe principalele drumuri naționale și regionale.

Astfel cea mai intensă circulație se înregistrează pe drumul M3 și R3 care vine dinspre Chișinău și Hîncești, cu peste 4000 de mașini zilnic, drum care trece de-a lungul sectorului Centru (în special zona Școlii Profesionale). Drumul M3 care duce spre Comrat (sectorul Malina), R3 direcția Basarabeasca (sectorul Recea) și R26 direcția Tighina (sectorul Decebal) au intensitate de circulație similară cuprinsă între 2000- 3000 de mașini zilnic. Drumul R47 care trece prin sectorul Alexandru cel Bun se circulă mai puțin de 1000 de mașini zilnic. În or. Cimișlia aerului atmosferic este poluat în deosebi de transportul auto, complexul termoenergetic, industrie.

Din formațiunile de producere impact sporit asupra poluării aerului atmosferic se înregistrează la întreprinderile din industria materialelor de construcții și cele de transport. Asupra stării sanitare a solului urban influențează de asemenea și volumul deșeurilor de producere și menajere acumulate, structura și caracterul localizării.

Complexul termoenergetic este format din cazangeriile formațiunilor industriale, și cazangeriile sectorului locativ. În rezultatul evaluării tendinței de modificare a calității aerului, bazate pe datele din ultimii 5 ani, s-a constatat că nivelul de poluare a aerului cu monoxid de carbon, dioxid de sulf, fenol, aldehydă formică s-a redus, iar cu suspensii solide s-a majorat. Poluarea atmosferei sub aspect meteorologic în orașul Cimișlia este condiționată în special de depunerile și amestecul nocivelor de la mai multe surse de poluare. Nivelul înalt de poluare cu suspensii solide, monoxid de carbon, este condiționat de curățirea insuficientă a străzilor orașului, traficul tot mai intens al automobilelor, suprafețe afânate, complexul termoenergetic, industrie, neacoperirea cu iarbă a gazoanelor, starea deplorabilă a drumurilor. Nivelul radioactivității mediului pe teritoriul orașului se menține stabil.

Calitatea apei potabile | O altă sursă de poluare sunt apele reziduale. Sursa de poluare sunt avariile și rupturile la rețeaua de canalizare. De asemenea la rețeaua de canalizare sunt conectate doar 54,8% din numărul de locuințe, restul evacuează apa menajera cu ajutorul serviciilor specializate sau improvizează gropi de acumulare a apelor reziduale , evacuate de la stația de epurare orășenească, debitul de la sectorul locativ individual, precum și debitul de suprafață. Debitul de suprafață evacuat pe terenurile agricole contribuie la sporirea mineralizării și creșterea numărului total de substanțe organice în obiectivele acvatice.

Asupra stării sanitare a resurselor acvatice ale orașului (apele de suprafață și subterane) influențează negativ de asemenea, latrinele și gunoșițele de pe teritoriul sectorului locativ individual.

3.2. Demografie

3.2.1. Potențialul uman

Populație | La 01.01.2020 orașul Cimișlia înregistrează o populație de 12278 de locuitori, ceea ce constituie 23,7 % din populația raionului Cimișlia și 0,4 % din populația republicii. Populația economic activă constituie circa 71% (date pe raionul Cimișlia) din numărul total. Densitatea populației 652 locuitori/ km² . Cea mai mare parte a populației este ocupată în sfera neproductivă (comerț și servicii).

Analiza dinamicii numărului populației demonstrează faptul, că pe parcursul ultimilor 3 ani nu s-au înregistrat schimbări esențiale, reflectând aceeași tendință la nivel de raion și republică. În același timp, constatăm o descreștere a numărului de bărbați (în 2011 – 6849 bărbați și 2020 – 5920 bărbați), și o descreștere a numărului de femei (2011- 7351 femei și 2020 – 6358 femei).

Coeficientul îmbătrânirii populației a ajuns la un nivel critic –15%. Reieșind din practica internațională de apreciere a coeficientului de îmbătrânire a populației atunci când valoarea acestui indice este egală sau mai mare de 12% se clasifică ca "îmbătrânire demografică", această situație este condiționată de scăderea natalității. Indicii reflectați mai sus denotă existența problemelor la formarea resurselor de muncă pentru viitorul apropiat. În ultimele decenii, pe fonul migrației și scăderii natalității, ponderea populației de peste 60 ani crește constant.

Tabelul 3. Dinamica populației după genuri

Indicatori	Recensământ 2004	Recensământ 2014	2014/2004
Populația	14780	11997	-2783
Bărbați	7142	5835	-1307
Femei	7638	6162	-1476

Sursa: Primăria localității

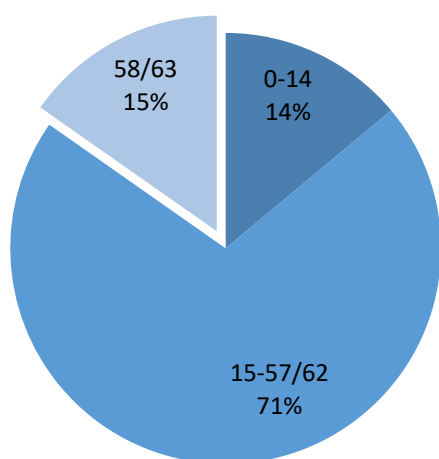


Figura 2. Structura populație pe vârste 2020

La începutul anului 2020, în componenta populației orașului Cimișlia ponderea cea mai mare o dețin persoanele cu vârsta aptă de muncă (cuprinsă între 15 – 62 ani) de 71%. Acest fapt este favorabil pentru implicarea categoriei date apte de muncă în dezvoltarea locală. Restul 29% a populație orașului, sunt sub (copii și tineri cu vârsta sub 15 ani) sau peste vârsta aptă de muncă (15% - persoane ieșite la pensie).

Orașul Cimișlia se va confrunta în următorii ani cu o sporire a procesului de îmbătrânire a populației, care va determina o presiune demografică în descreștere. Asemeni, Republica Moldova se confruntă la nivel global cu un proces de îmbătrânire demografică, datorat în principal scăderii natalității care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere (0-14 ani). Astfel, creșterea numărului locuitorilor în vârsta de peste 57/62+ ani, care la moment constituie 15 % din

totalul populației, relevă că orașul este în categoria satelor cu tendințe de îmbătrânire a populației.

Tabelul 4. Evoluția structurii pe grupuri de vârstă a populației

Vârsta	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020
Total populație	12391	12341	12278
0-14	1635	1630	1634
0-3	725	693	634
3-6	515	602	651
3-7	618	704	728
7-16	1310	1368	1334
15-56/61	8976	8948	8912
57/62 +	1780	1763	1732

Sursa: Primăria localității

Numărul populației este descreștere în ultimii 3 ani, acest fenomen se explică prin sporul negativ care se înregistrează a numărului de nașteri în raport cu numărul de decese. Tendința descrescătoare este influențată de procesele migraționiste caracteristice pentru toate localitățile din RM. În anul 2019 natalitatea a înregistrat un număr de 128 copii născuți, pe când s-au înregistrat 171 de cazuri de deces în rândul populației.

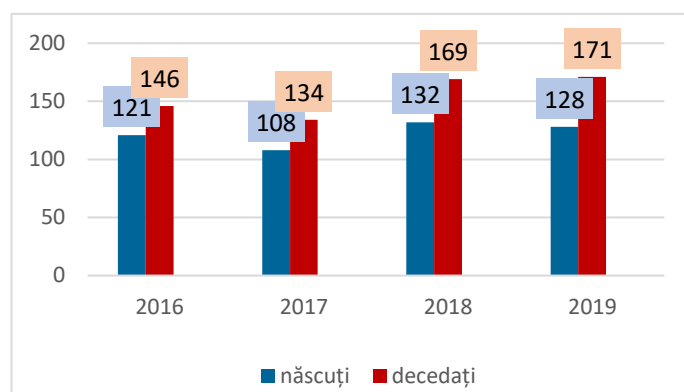


Figura 3. Evoluția natalității în ultimii ani

3.2.2. Forța de Muncă

Aspecte ocupaționale În perioada analizată predomină populația aptă de muncă, care constituie cca 71% (peste 8900 persoane) din numărul total al locuitorilor, însă doar 2903 dintre persoane sunt active sunt angajați și lucrează pe teritoriul orașului, circa 32,3% din totalul celor apti de muncă.

Tabelul 5. Structura populației după domenii de activitate, 2020

Categoriile sociale	2020
TOTAL (în limitele orașului)	2903
Populație ocupată în economie, inclusiv:	2903
- în agricultură	219
- în industrie	537
- servicii și comerț	1388
Învățământ și educație preșcolară	162
Ocrotirea sănătății (inclusiv asistența socială)	452
Administrație Publică Locală și servicii comunale	145

Sursa: Primăria localității

Conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 ianuarie 2020 în căutarea unui loc de muncă se aflau 120 șomeri înregistrați. Din numărul total de șomeri, 33,3 la sută o constituie femeile. Circa 6,4% din șomerii înregistrați de la începutul anului beneficiază de ajutor de șomaj, mărimea medie a căruia a fost în luna decembrie 2019 de

1845,0 lei. La un loc liber de muncă, anunțat de către întreprinderi, reveneau în medie 1,3 șomeri.

3.2.3. Profil migrațional or. Cimișlia

La 1 ianuarie 2020, populația orașului constituia 12278 locuitori, din care populația cu vârstă aptă de muncă reprezenta circa 71% (8912 oameni). Cu toate că reprezentanții APL menționează că în procesele migraționiste sunt implicați circa 3000 cetățeni, acest număr poate fi mai mare, iar populația prezentă în oraș poate atinge abia 8000 locuitori.

Tabelul 6. Indicatori privind migrația populației în localitate, 2020

Populația totală a localității	12278 locuitori (100%)
- Femei	6323 (51,5 %)
- Bărbați	5955 (48,5 %)
Persoane implicate în migrație¹	3000 (24%)
- Oficial	1000 persoane (33 %)
- Neoficial	2000 persoane (67 %)
- Temporar	800 persoane (27 %)
- Permanent	2200 persoane (73 %)
- Femei	1550 femei (52 %)
- Bărbați	1450 bărbați (48 %)
- Număr vârstnici rămași acasă (nevoile lor)	~600 persoane Nevoi
- Număr copii rămași acasă, număr copii plecați cu părinții	• Pensii mai mari • Pe timp de iarnă - lemne de foc Copii rămași acasă: 600 Copii plecați cu părinții: 200
- Număr oameni care vor sa plece	800 oameni (până la pandemie)
Țările principale de destinație²	<ul style="list-style-type: none"> • Italia • Franța • Anglia • Germania • SUA • Israel

Conform primăriei, în procese migraționiste sunt antrenați circa 3000 cetățeni sau 24% din populația orașului. Din aceștia circa 73% au caracter permanent (stabiliți în mare parte în Italia, Franța, Anglia și Germania, SUA), iar 33% sunt antrenați în migrația sezonieră (inclusiv în alte localități din RM). Cu toate că 73% sunt migranți permanenți, doar aproximativ 1000 sunt înregistrați oficial.

Dacă e să analizăm băștinașii plecați în funcție de gen, circa 51,5% sunt femeii și 48,5% sunt bărbați.

Circa 600 vârstnici sunt rămași acasă. Principalele nevoi ale acestora sunt: surse de venit mai mari (pensii); și lemne pentru foc pe timp de iarnă

¹ Date colectate de la APL. Acestea conțin valori estimative

² Greu de determinat

În oraș sunt circa 600 de copii rămași acasă (inclusiv cei cu un părinte rămas acasă), iar circa 200 copii sunt plecați cu părinții în țările de destinația a acestora.

a. Rezultatele sondajului de opinie cu privire la percepția locuitorilor orașului față de băștinașii plecați

În data de aprilie 2020, a fost organizat un sondaj de opinie cu locuitorii orașului cu privire la percepția acestora față de băștinașii plecați. Eșantionul a reprezentat 16 persoane intervievate. Caracteristicile eșantionului de persoane intervievate este prezentat în figura următoare:

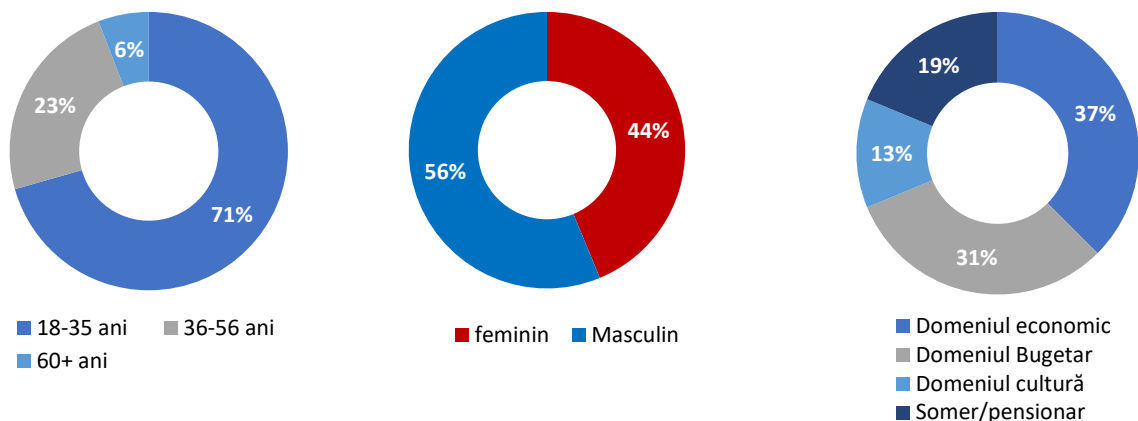


Figura 4. Caracteristicile respondenților în cadrul sondajului

La întrebarea „Care credeți că sunt cele mai importante probleme cu care se confruntă localitatea la moment?”, 11 voturi a primit situația economică în oraș, 9 voturi au primit veniturile mici, și 7 voturi a primit starea drumurilor locale. Câte 5 voturi au primit următoarele probleme: (i) migrația cetățenilor peste hotare; și (ii) prețurile ridicate la locuințe. 3 voturi a primit lipsa locurilor de muncă bine plătite și câte 1 vot au primit problemele ce țin de sistemul educațional, sistemul de îngrijire a sănătății și securitatea personală. Figura 5 prezintă răspunsurile detaliate la întrebarea de mai sus.

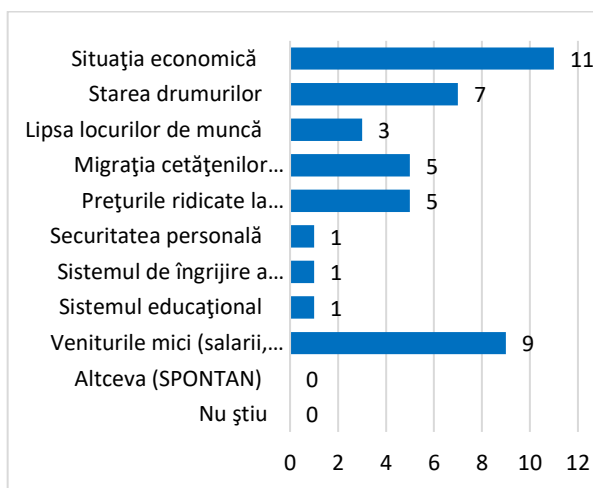


Figura 5. Răspunsurile respondenților la întrebarea Care credeți că sunt cele mai importante probleme cu care se confruntă localitatea la moment?

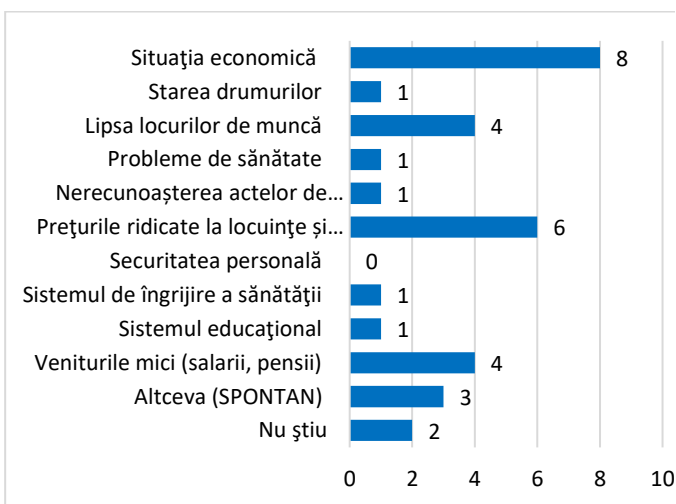


Figura 6. Răspunsurile respondenților la întrebarea Care credeți că sunt cele mai importante probleme cu care se confruntă băștinașii plecați? Dar copiii și părinții acestora?

La întrebarea „Care credeți că sunt cele mai importante probleme cu care se confruntă băștinașii plecați? Dar copiii și părinții acestora?”, respondenții au plasat pe primul loc

problema situației economice (8 voturi). 6 voturi a primit problema ce ține de prețurile pentru locuințe. Câte 4 voturi au primit următoarele probleme: (i) lipsa locurilor de muncă; și (ii) veniturile mici (salarii și pensii). Restul problemelor au acumulat câte 1 vot. Figura 6 prezintă răspunsurile detaliate.

La întrebarea „Cum credeți, cum sunt priviți migranții în localitate?” 75% (12 persoane) din cei intervievați au menționat că migranții sunt priviți în localitate „bine” și „foarte bine”, 13% (2 persoane) au menționat cu „nicicum”, iar cu „prost” și „foarte prost” câte o persoană. Figura 7 prezintă răspunsurile detaliate.

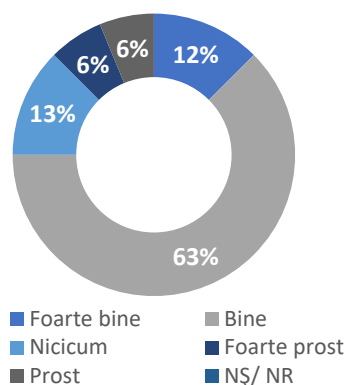


Figura 7. Răspunsurile respondenților la întrebarea Cum credeți, cum sunt priviți migranții în localitate?

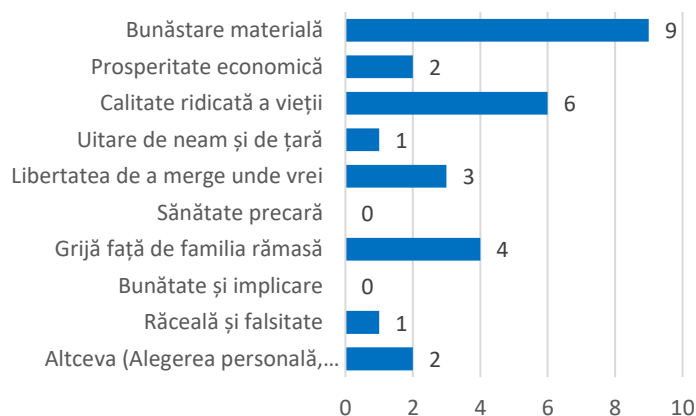


Figura 8. Răspunsurile respondenților la întrebarea Cu ce cuvinte se asociază pentru Dvs. personal migrația și oamenii care au plecat? (maximum 3)

La întrebarea „Cu ce cuvinte se asociază pentru Dvs. personal migrația și oamenii care au plecat?”, majoritatea respondenților au menționat: (i) bunăstare materială; (ii) calitate ridicată a vieții; (iii) grijă față de familie; și (iv) Libertatea de a merge unde vrei. Figura 8 prezintă răspunsurile detaliate.

b. Rezultatele sondajului de opinie cu privire la percepția diasporei asupra calității prestării serviciilor de către primărie

În data de luna mai 2020, a fost organizat un sondaj de opinie cu băștinașii stabiliți peste hotarele localității, cu calitatea serviciilor prestate de către primărie. Eșantionul a reprezentat 13 respondenți. Caracteristicile eșantionului de persoane interviuate este prezentat în figura următoare:

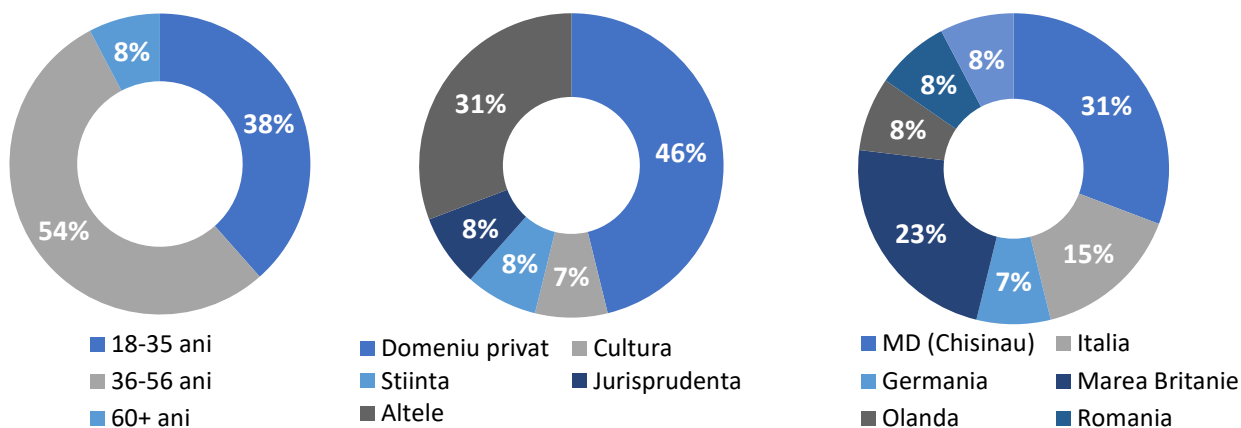


Figura 9. Caracteristicile respondenților în cadrul sondajului

Pentru întrebarea „În ce măsură sunteți mulțumit de modul în care arată localitatea Cimișlia astăzi?”, 7 persoane sau 54% au răspuns cu „mulțumit(ă)” și „foarte mulțumit(ă)”, iar 6 persoane sau 46% - „nici mulțumit(ă) / nici nemulțumit(ă)”. Nici un respondent nu a menționat „nemulțumit(ă)” sau „mai degrabă nemulțumit(ă)”. Figura 10 prezintă răspunsurile detaliate la întrebarea de mai sus.

La întrebarea „Care este gradul Dvs. de satisfacție privind serviciile oferite de Primăria Cimișlia?”, majoritatea persoanelor (11) au răspuns cu „mulțumit(ă)” și „foarte mulțumit(ă)”, iar 2 persoane sau 16% nici au menționat „nici mulțumit(ă) / nici nemulțumit(ă)”. Nici un respondent nu a menționat „nemulțumit(ă)” sau „mai degrabă nemulțumit(ă)”. Figura 11 prezintă răspunsurile detaliate la întrebarea de mai sus.

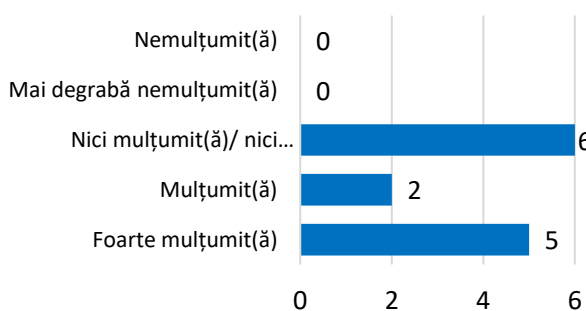


Figura 10. Răspunsurile respondenților la întrebarea În ce măsură sunteți mulțumit de modul în care arată localitatea Cimișlia astăzi?

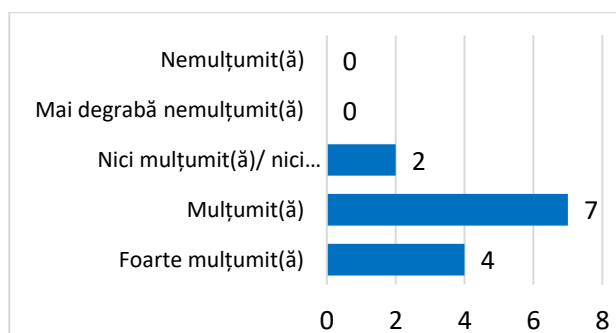


Figura 11. Răspunsurile respondenților la întrebarea Care este gradul Dvs. de satisfacție privind serviciile oferite de Primăria Cimișlia?

Pentru întrebarea „Câtă încredere aveți că primăria aprobă decizii pentru comunitate, inclusiv băștinașii plecați?”, 8 persoane sau 62% au răspuns cu „mulțumit(ă)” și „foarte mulțumit(ă)”, iar 5 persoane sau 38% - „nici mulțumit(ă) / nici nemulțumit(ă)”. Nici un respondent nu a menționat „nemulțumit(ă)” sau „mai degrabă nemulțumit(ă)”. Figura 12 prezintă răspunsurile detaliate la întrebarea de mai sus.

La întrebarea „În ce măsură sunteți mulțumit de interacțiunea cu instituțiile locale/primăria?”, majoritatea persoanelor (10) au răspuns cu „mulțumit(ă)” și „foarte mulțumit(ă)”, 2 persoane sau 16% nici au menționat „nici mulțumit(ă) / nici nemulțumit(ă)”, iar una a menționat - „mai degrabă nemulțumit(ă)”. Nici un respondent nu a menționat „nemulțumit(ă)” sau „mai degrabă nemulțumit(ă)”. Figura 13 prezintă răspunsurile detaliate.

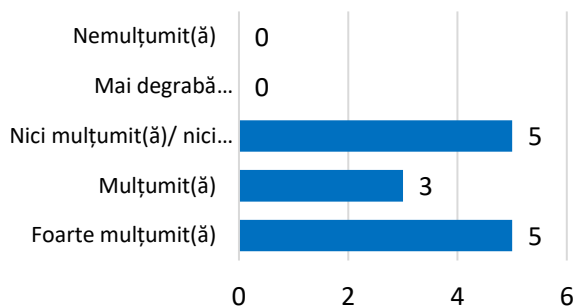


Figura 12. Răspunsurile respondenților la întrebarea Câtă încredere aveți că primăria aprobă decizii pentru comunitate, inclusiv băștinașii plecați?

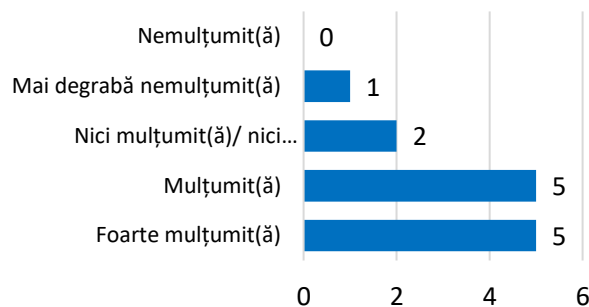


Figura 13. Răspunsurile respondenților la întrebarea În ce măsură sunteți mulțumit de interacțiunea cu instituțiile locale/primăria?

La întrebarea *Care sunt serviciile la care ați apelat la primărie?*, răspunsurile au putu fi grupate în 5 categorii (vedeți figura 14). Cea mai mare pondere a respondenților au menționat că au apelat la eliberarea certificatelor privind componența familiei (4 persoane), 3 au apelat la servicii comunale și 2 la servicii de cadastru și urbanism. 1 persoană a apelat la servicii de asistență socială, iar 3 au menționat că în general nu au apelat.

La întrebarea *„Care sunt așteptările dvs, legate de interacțiunea cu funcționarii din primărie?”*, 4 au menționat receptivitate, 3 pozitivism și câte 2 pentru rapiditate, seriozitate și înțelegere (vedeți figura 15).

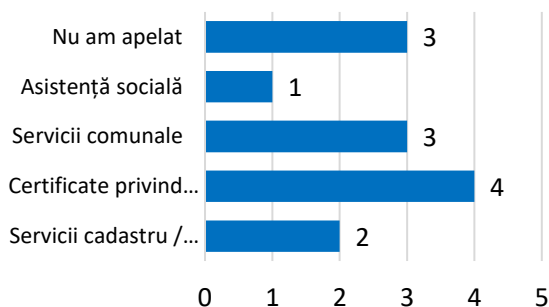


Figura 14. . Răspunsurile respondenților la întrebarea Care sunt serviciile la care ați apelat la primărie?

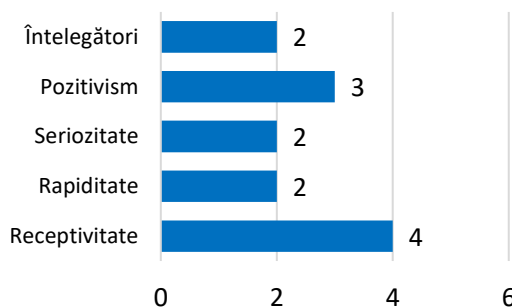


Figura 15. . Răspunsurile respondenților la întrebarea Care sunt așteptările dvs, legate de interacțiunea cu funcționarii din primărie?

La întrebarea *„Ce alte servicii ați avea nevoie să fie prestate de către primărie pentru dvs ca băștinaș?”*, 2 persoane au menționat că nu știu, 2 persoane au menționat că sunt suficiente serviciile existente. 1 persoană a sugerat ca toate serviciile din oraș să fie în incinta primăriei să nu fugă dintr-un capăt al orașului în celălalt, 2 persoane au menționat servicii de stare civilă mai performante, 1 băștinaș a sugerat întreținerea cimitirului contra plată și 1 băștinaș a sugerat servicii sociale pentru persoanele în etate. Restul opiniilor țin mai mult de dezvoltarea infrastructurii orașului (drumuri, trotuare, iluminat). Figura 16 prezintă informațiile detaliate.

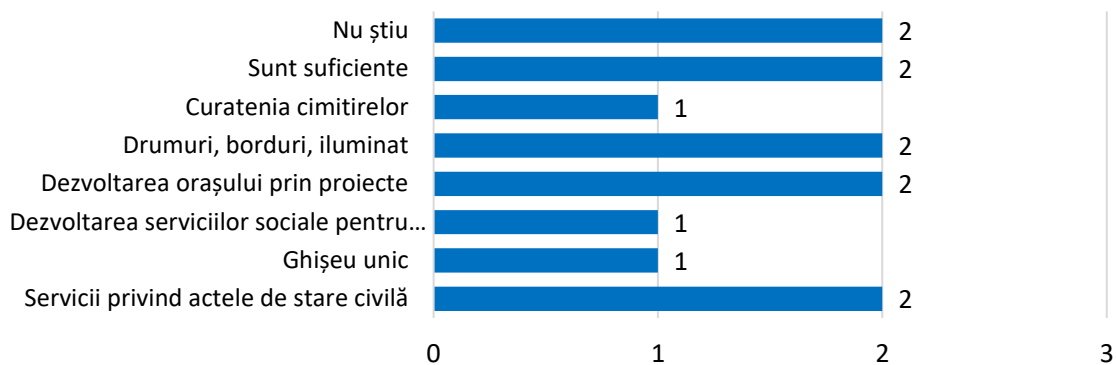


Figura 16. Răspunsurile respondenților la întrebarea Ce alte servicii ați avea nevoie să fie prestate de către primărie pentru dvs ca băștinaș?

La întrebarea „Utilizați pagina web sau Facebook a Primăriei?”, majoritatea respondenților au răspuns că utilizează pagina primăriei.

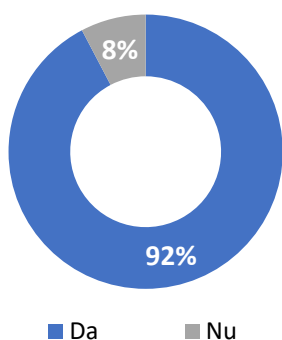


Figura 17. Răspunsurile respondenților la întrebarea Utilizați pagina web sau Facebook a Primăriei?

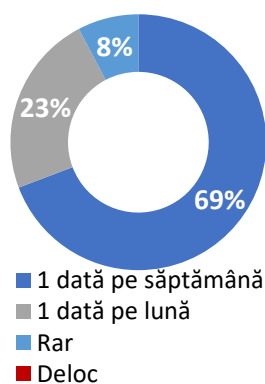


Figura 18. Răspunsurile respondenților la întrebarea Cât de des vizitați pagina web sau de Facebook a primăriei?

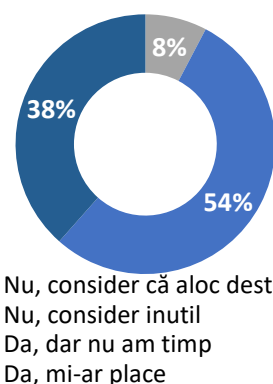


Figura 19. Răspunsurile respondenților la întrebarea Ați dori să vă implicați în procesul decizional al primăriei?

Circa 69% (9 persoane) dintre respondenți au menționat că o accesează 1 dată pe săptămână, 23% au menționat că odată pe lună, și o persoană ca accesează pagina rar. Nici o persoană nu a menționat că nu utilizează deloc pagina primăriei.

La întrebarea „Ați dori să vă implicați în procesul decizional al primăriei?”, 7 persoane au menționat că da, dar nu au când, 5 că da, și că și-ar dori, iar o persoană a menționat că nu dorește implicată, pentru că consideră acest lucru inutil. Figura 19 prezintă răspunsurile detaliate.

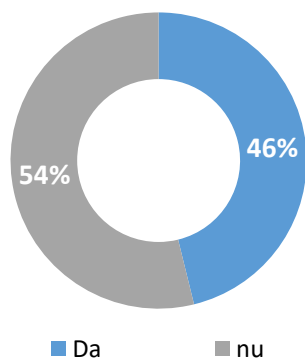


Figura 20. Răspunsurile respondenților la întrebarea Ați fost implicat în inițiative ale Asociației de Băștinași sau alte inițiative de dezvoltare a localității de baștină?

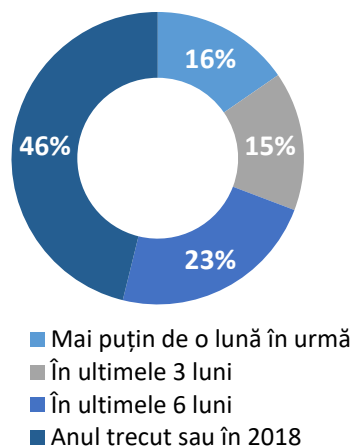


Figura 21. Răspunsurile respondenților la întrebarea Când ați apelat ultima oară la serviciile oferite de primărie?

Conform figurii 20, la întrebarea „Ați fost implicat în inițiative ale Asociației de Băștinași sau alte inițiative de dezvoltare a localității de baștină?”, 6 persoane au menționat că au fost implicate, iar 7 că nu.

Pentru întrebarea „Când ați apelat ultima oară la serviciile oferite de primărie?”, 2 persoane au menționat că mai puțin de o lună în urmă, 2 persoane - că în ultimele 3 luni și 3 persoane – în ultimele 6 luni. Cea mai mare parte a respondenților au menționat că au apelat la serviciile primăriei în anul 2019 sau 2018.

Concluzii:

- Locuitorii percep situația economică ca fiind cea care afectează cel mai mult orașul;
- Comparativ cu localitățile rurale, oamenii din oraș, plasează problema migrației pe locul 4 (după situația economică, veniturile mici și starea drumurilor), dar înțeleg riscurile care pot apărea odată cu intensificarea acestui fenomen, mai ales în condițiile în care infrastructura de transport a orașului este foarte dezvoltată;
- În percepția locuitorilor, situația economică, veniturile mici și lipsa locurilor de muncă (bine plătite) sunt motivele principale ce determină plecarea băștinașilor peste hotarele atât a orașului cât și a țării (atât permanent cât și sezonier);
- În linii generale migranții sunt priviți bine și foarte bine de către locuitorii orașului, după părerea respondenților;
- Respondenții văd migranții ca persoane cu o bunăstare materială mai mare, care au o calitate mai bună a vieții, cu posibilitatea de a merge unde vor. Totodată ei asociază migrația cu grija față de familia rămasă.
- În linii generale majoritatea băștinașilor intervievați stabiliți peste hotarele țării sunt mulțumiți de cum arată orașul. Cimișlia astăzi, dar și de serviciile prestate de către primărie;
- O bună parte a băștinașilor au încredere în deciziile pe care le ia primăria și consiliul local pentru comunitate;
- Majoritatea sunt mulțumiți de interacțiunile cu reprezentanții instituțiilor locale și cei ai aparatului primăriei;
- De obicei, băștinașii apelează preponderent la serviciile de eliberarea a certificatelor privind componența familiei și serviciile ce țin de eliberarea certificatelor cadastrale și

urbanism, și apreciază foarte mult receptivitatea, pozitivismul, seriozitatea și rapiditatea specialiștilor ce prestează serviciul;

- O necesitate importantă a băștinașilor este crearea unui serviciu de întreținerea mormintelor în cimitire, precum și serviciile de asistență socială pentru persoanele în etate;
- 9 din 10 băștinași accesează pagina primăriei, cea mai mare parte cel puțin o dată pe săptămână (69%), 23% o dată în luna și 8 mai rar decât odată în lună;
- Cu toate că peste 90% dintre respondenți ar dori să participe în procesul decizional, o bună parte din ei nu au menționat că nu timp;
- Circa jumătate au menționat că au fost implicați în inițiative ale asociației de băștinași sau de dezvoltare comunitară;
- Aproximativ jumătate au apelat la serviciile primăriei în anul curent, iar jumătate în anii 2018-2019.

3.3. Servicii Sociale

3.3.1. Caracteristicile grupurilor vulnerabile

Persoane cu dizabilități | Numărul de persoane cu grad de invaliditate este considerat a fi mediu și constituie 4,7 % din populație. Majoritatea lor sunt cu dizabilități cu grad accentuat, capabili pentru activități fără ajutorul extern (65,71%), bărbații având puțin mai mare pondere (53,2%). De menționat că asistenții sociali sunt receptivi la necesitățile lor și autoritatea locală se implică după posibilitate în soluționarea problemelor lor.

Procesul de incluziune a acestora în societate este în derulare, deoarece vizează schimbarea unei mentalități, și este unul de durată și care trebuie abordat prin activități constante și consecvente. Motivul pentru care persoanele cu dizabilități nu se bucură de acces comun, cu celelalte persoane, la spațiul public este pentru că acestora nu le este oferită o distribuție uniformă în societate, ci sunt sprijinite doar de anumite instituții.

Tabelul 7. Persoane cu dizabilități, 2020

	Total	Femei	Bărbați	Copii
Total persoane cu dizabilități	560	262	298	33
Persoanele cu dizabilități grad sever	94	32	62	
Persoanele cu dizabilități cu grad accentuat	368	181	187	33
Persoanele cu dizabilități cu grad mediu	59	22	37	-
Persoanele nevăzătoare	39	27	12	-

Sursa: Primăria localității

Minorități etnice/lingvistice | Minoritățile etnice sunt reprezentate de 2414 persoane, dintre care ruși (15,9%), ucraineni (57,9%), 18,5% sunt bulgari, alte etnii (7,7%).

Fiecare dintre reprezentanții numiți formează familii locale împreună cu un membru din comunitate. Toți reprezentanții minorităților etnice în comunitate vorbesc limba română (posedă grad diferit de cunoaștere), se implică și beneficiază de toate serviciile comunității la egal cu toți ceilalți membri.

În componența primăriei sunt 3 sate – Satele Bogdanovca Veche și Bogdanovca Nouă – cu populație majoritar ucraineană, și Dimitrovca – majoritar locuit de etnici bulgari.

Tabelul 8. Minorități etnice/lingvistice, 2020

Minorități etnice	Bărbați aparținând minorităților etnice	Femei aparținând minorităților etnice	Ucraineni	Ruși	Bulgari	Alte
2414	1152	1262	1397	384	447	186

Sursa: Primăria localității

Minorități religioase | Cu privire la minorități religioase, populația orașului Cimișlia este constituită 99,12% din creștini ortodocși, care frecventează cu regularitate, în proporție de 30% biserica creștin-ortodoxă „Acoperământul Maicii Domnului”, cu hramul care se sărbătorește la 28 august .

Persoane în etate | Persoanele în etate reprezintă una din cea mai vulnerabilă categorie socială existentă în localitate, majoritatea dintre care trăiesc în sărăcie. Cu regret este

evidența îmbătrânirea populației, ca rezultat al migrației tinerilor peste hotarele UAT în căutarea unei vieți mai bune și a unui serviciu stabil. Persoanele în etate reprezintă 15 % din populație, dintre care 60,8% sunt femei. Majoritatea persoanelor din categoria dată dețin un teren agricol, pe care-l îngrijesc pentru a-și asigura existența.

Tabelul 9. Persoane în etate, 2020

Total persoane în etate	Femei în etate	Persoane singure în etate	Femei singure în etate
2991	1708	35	20

Sursa: Primăria localității

Situația social-economică și nivelul de trai scăzut au influențat negativ asupra nivelului de trai al populației. În general populația orașului se confruntă de următoarele probleme: starea economică precară, sporul natural scăzut, pensii mici, potențialul redus al administrației publice locale de a ajuta categoriile social-vulnerabile.

3.3.2. Servicii Educaționale

Tabelul 10 prezintă instituțiile de învățământ din localitate.

Tabelul 10. Instituțiile de învățământ

Instituția	Beneficiari	Câți copii	Limba de predare
Grădinița de copii Ghiocel	Copiii din localitate de vârsta preșcolară	160	Română
Grădinița de copii Rândunica	Copiii din localitate de vârsta preșcolară	145	Română
Grădinița de copii Făt-Frumos	Copiii din localitate de vârsta preșcolară	350	Română
Grădinița de copii Foisor	Copiii din localitate de vârsta preșcolară	160	Română
Grădinița de copii Scufița Roșie	Copiii din localitate de vârsta preșcolară	50	Română
Grădinița de copii Viorica	Copiii din localitate de vârsta preșcolară	50	Română
Grădinița de copii din Bogdanovca	Copii din s. Bogdanovca	60	
Liceu "Ion Creangă"	Copiii din raion	420	Română
Liceu "Mihai Eminescu"	Copiii din raion	1600	Română
Gimnaziu	Copii din localitate	640	Rusă
Școala primară	Copii din localitate	640	Română
Școala de arte	Copii din localitate	113	Română
Școala profesională Cimișlia	Copii din raion		Română

Sursa: Primăria localității

Educația preșcolară | În prezent în oraș activează 6 instituții preșcolare cu capacitatea totală – 930 locuri, sau 66locuri la 1000 locuitori. De facto, frecventează 90% din capacitatea totală a instituțiilor. În perioada anilor 2004-2008 numărul copiilor ce frecventează instituțiile preșcolare a sporit de la 540 copii în 2004, până la 611 copii în 2008. Numărul cadrelor didactice constituie 36 educatori, la un cadru didactic revine 17 copii.

Activitatea de educație și instruire a copiilor se realizează în baza Curriculei Educației copiilor de vârstă timpurie și preșcolară din Republica Moldova și Standardele de învățare și dezvoltare pentru copilul de 0-7 ani. Întregul proces instructiv-educativ este axat pe copil, pe necesitățile lui, pe ritmul propriu și nivelul de dezvoltare a fiecărui copil în parte. (Anexa —)

Învățământul primar și secundar general | Conform datelor prezentate de autoritățile publice locale ale orașului, actualmente își desfășoară activitatea 2 licee teoretice, un gimnaziu și școala primară, capacitatea totală constituie 2650 elevi. De facto instituțiile școlare sunt frecventate de 1797 elevi (77% din capacitatea totală a instituțiilor). Numărul cadrelor didactice este - 187 persoane, la un cadru didactic revin 9,6 elevi.

Instituțiile extrașcolare contribuie la educați ași dezvoltarea multilaterală a copiilor. Actualmente în oraș funcționează casa de creație, școala muzicală și școala sportivă. În ultimii ani din lipsa resurselor financiare instituțiile de învățământ școlar și cele extrașcolare nu este efectuată dotarea cu utilaje și tehnică modernă.

Învățământul secundar profesional. Învățământul secundar profesional este reprezentat de o școala profesională. Cele mai predominante specialități sunt: bucătari, cusători, plăcători cu plăci, tractorist, cofetar, pietrar-zidar, electrogazosudor, tractorist-mașinist în agricultură.

Școala Profesională din Cimișlia	
Specialitatea	nr mediu de absolvenți pe an
Plăcător cu plăci	21
Bucătar	19
Cusător	17
Tractorist	15
Cofetar	14
Pietrar-zidar	13
Electrogazosudor	12
Tractorist – mașinist în agricultură	7

Sursa: Întocmit de autor în baza datelor prezentate de autoritățile raionale

Cultura | Instituțiile de cultură din oraș sunt reprezentate de cele 3 biblioteci publice și casa de cultură din oraș. Manifestările culturale din oraș, printre Festivalul regional „Făt Frumos și Ileana Cosânzeana”, Festivalul Fanfarelor adună un mare număr de localnici și oaspeți ai orașului.

Orașul Cimișlia este gazda mai multor evenimente naționale și regionale. A devenit o tradiție, ca în fiecare primăvară, în ajunul sărbătorilor pascale să sărbătorim "Parada Florilor" - una dintre cele mai frumoase și plăcut mirositoare târguri-expoziții. Cursele de cai au devenit o tradiție pentru Cimișlienii, competiția fiind de rang național, adună cele mai bune rase de cai în valea râului Cogîlnic. La sfârșit de august, sărbătorim cel mai gustos festival

- Festivalul Strugurelui. Toamna ne aduce un alt eveniment frumos - Iarmarocul "Mioriță Laie-bucălaie", menirea căruia este promovarea tradițiilor specifice zonei noastre, și anume creșterea ovinelor și caprinelor.

Orașul Cimișlia este înfrățit cu orașele Vălenii de Munte, Hirău, și Novgorod Bobrzanski (Polonia).

Biblioteca Publică Orășenească din or. Cimișlia a fost fondată în 1950. Neavând un local specializat a fost amplasată în mai multe locuri. Clădire actuală a fost dată în folosință în 1967. Localul are 2 nivele și un subsol. La nivelul doi se află biblioteca orășenească. Biblioteca deține o colecție de 67.852 exemplare. Promovarea lecturii se efectuează prin intermediul diferitor programe. (Zilelor Creangă, Săptămâna lecturii și a cărții pentru copiii, Ziua Cunoștințelor, Sărbătorii, Limba Noastră' 'Concursului literar „La Izvoarele Înțelepciunii”'s.a. Funcționarea eficientă a bibliotecii este asigurată de 7,25 unități—bibliotecare, care acționează rapid la îmbunătățirea serviciilor către utilizatori.

Ocotirea sănătății Sistemul de ocrotire a sănătății include de un centru al medicilor de familie, un spital, o stație de salvare, 6 farmacii, 2 farmacii veterinare. Conform datelor în oraș funcționează spitalul raional (fondator Consiliul raional Cimișlia) de profil general și specializat cu – 400 paturi, de facto sunt ocupate - 200 paturi sau 50% din numărul total paturi. La 1000 locuitori în sectorul rural revin 4 paturi și în sectorul urban 12 paturi, un număr suficient pentru deservirea populației. Concomitent cu acestea în oraș funcționează un centru de reabilitare pentru copii, azilul de bătrâni cu o capacitate de 20 persoane, în timpul de față adăpostește 12 persoane în etate. Centrul de sănătate înregistrează – 458 vizite/zi, centrul medicilor de familie – 253 vizite/zi.

Numărul personalului medical încadrat în sfera ocrotirii sănătății este constituit din 496 persoane, inclusiv 66 medici. La un medic revin 215 locuitori.

În cadrul CMF Cimișlia sunt prevăzute servicii ce pot fi acordate de către medicii de familie și alte servicii auxiliare: de laborator (laboratorul clinico-diagnostic), fizioterapie, diagnostică funcțională și planificare familială. Capacitatea obiectelor ocrotirii sănătății nu acoperă necesarul conform normativelor în vigoare, și se constată o slabă dotare cu utilaj medical.

Activități pentru tineret și sport | În localitate contingentul de tineri între vârsta de la 18 la 35 de ani numără aproximativ 2035 persoane. În cadrul Primăriei activează un specialist în problemele tineretului și sportului.

La etapa actuală sportul este destul de dezvoltat în oraș. Tradițional în Cimișlia s-au practicat diverse specii de luptă: libere, dju do, karate, kickboxing, jocuri sportive: volei, fotbal, dar instituțiile sportive necesită renovare și amenajare, sălile sportive de asemenea necesită reparație și dotare cu echipament sportiv modern. Terenurile sportive sunt insuficiente și suprafața lor este extrem de redusă, iar repartizarea în teritoriu este neuniformă.

Starea obiectelor sportive și lipsa cadrelor de antrenori nu permite diversificarea de probe sportive ce sunt practicate în Cimișlia: turism sportiv, atletism, tenis de câmp, tirul din arme și arc, hipism, biciclistism, badminton, gimnastică sportivă etc.

Mass media | Pe teritoriul Primăriei Cimișlia sunt înregistrate 2 ziare cu tiraj de circa 5500 exemplare. Activează un post TV și unul de Radio și este înregistrat un Centru de acces la

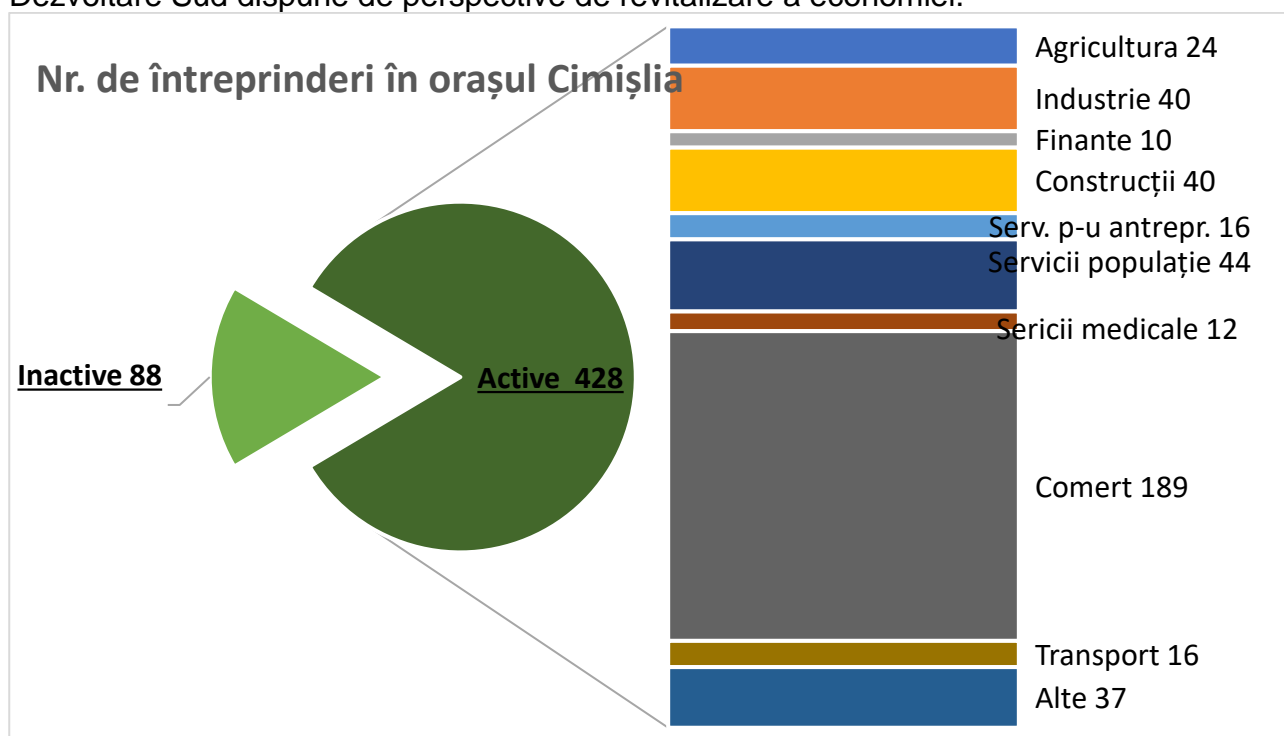
internet. Mass media locală se manifestă a fi una activă, participând la toate evenimentele publice organizate. Este un partener bun al APL ce contribuie la informarea corectă a cetățenilor din oraș. Menționăm că posturile de TV și Radio au și emisie Regională.

3.4. Economia

3.4.1. Structura economiei locale

Orașul Cimișlia se caracterizează printr-un potențial economic dezvoltat. Prezența suprafețelor industriale nevalorificate, teritoriilor de rezervă în zona formațiunilor industriale, amplasarea materiei prime agricole la distanțe relativ mici, resursele de forță de muncă – creează premise pentru atragerea investitorilor străini în ramura de producere.

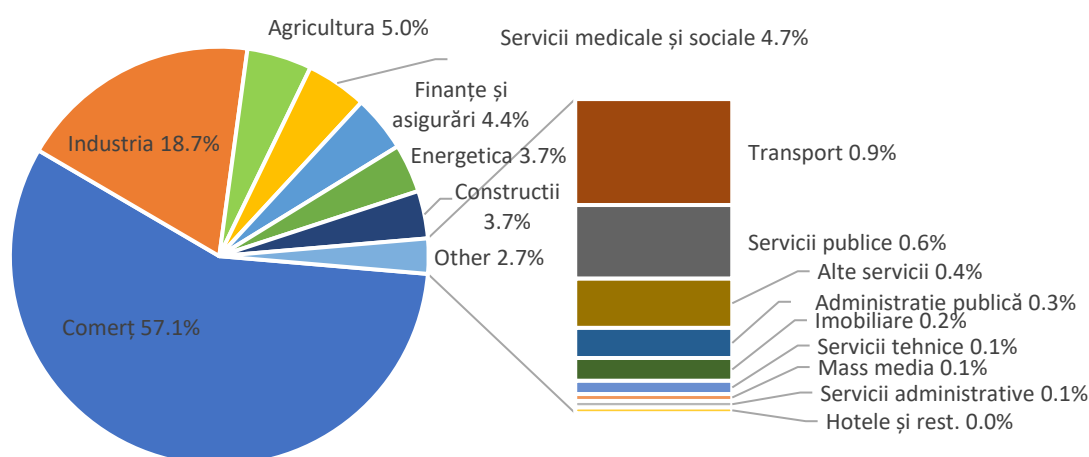
Aflându-se la intersecția magistrelor auto de importanță națională și regională din regiunea de sud al republicii, orașul este centru administrativ al raionului și Centrul Regiunii de Dezvoltare Sud dispune de perspective de revitalizare a economiei.



Structura economiei locale după numărul de întreprinderi, sursa: DDF Cimișlia

Cele mai importante tipuri de activități economice din oraș după numărul de întreprinderi, sunt comerțul cu 189 de întreprinderi, urmat de industrie și agricultură cu 40 și respectiv 24 întreprinderi.

Venituri din vinzari, % față de total



Întreprinderile complexului agroindustrial formează baza industrială a orașului. În structura economiei orașului rolul de bază îi revine ramurilor industriei alimentare și prelucrătoare. Întreprinderile relativ mari ale urbei sunt: două "Fabrici de vinuri Cimișlia" SA, fabrica de produse lactate GM COM, deschisă în cadrul parcului industrial, Fabrica de bere și băuturi răcoritoare – FPC Cogîlnic, Fabrica de mobilă – Rumobi SRL, Cooperativa agricolă Basan Agro, Magazinul de materiale de construcție SRL Piramida, Avicola SRL Cimgallus, SRL. De asemenea, pe teritoriul or. Cimișlia mai funcționează un șir de întreprinderi de cultivare și prelucrare primară a materiei prime agricole.

Concomitent, în oraș mai funcționează 6 organizații de construcții care îndeplinesc lucrări speciale în domeniul construcțiilor, serviciile comunal – locative. Numărul scriptic al lucrătorilor din organizațiile de construcții constituie 214 oameni.

În orașul Cimișlia activează SRL "Beck Cimișlia". Întreprinderea se află în proprietatea investitorilor elvețieni și se axează pe producerea remorcilor. SRL "Beck Cimișlia" oferă peste 150 de modele de remorci folosite în agricultură, industrie și servicii comunale.

În oraș de asemenea, funcționează întreprinderi mici ale industriei alimentare și ușoare - brutării, ateliere pentru confecționarea vestimentației și mobilei, etc.

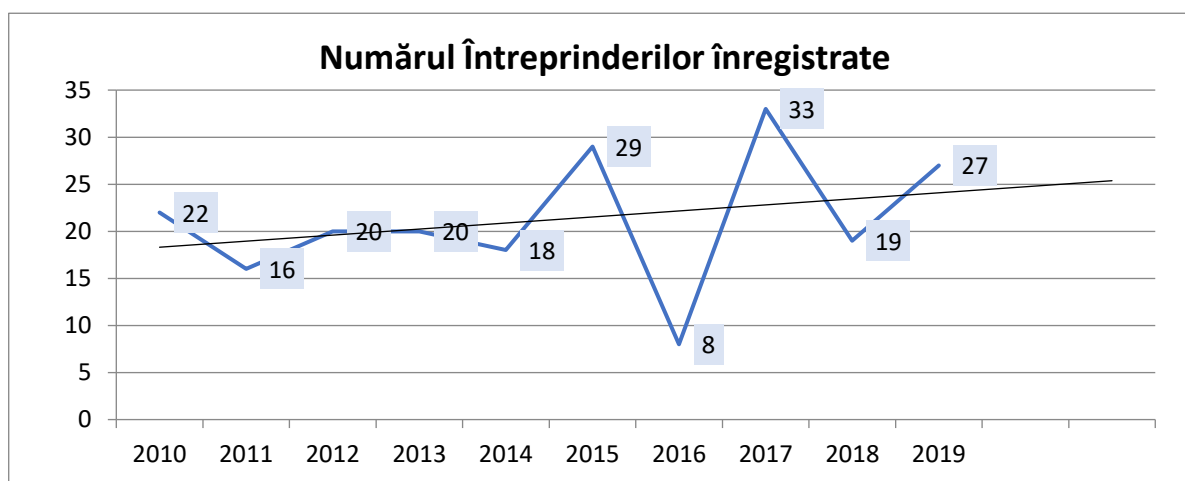


Figura 22. Evoluția numărului întreprinderilor înregistrate în orașul Cimișlia

În figura 22 observăm o evoluție haotică a numărului întreprinderilor înregistrate, ceea ce demonstrează că nu există o politică consecventă în domeniul stimulării antreprenorialului. Totuși, trendul este unul pozitiv, în 2019 față de 2010 observându-se o creștere ușoară a numărului întreprinderilor înregistrate.

Tabelul 11. Repartizarea agenților economici după forma organizatorico-juridică

Agenți economici	2020	Pondere (%)
Întreprinderi cu drept de persoane fizice:	236	39,9%
Întreprinderi cu drept de persoane juridice:	355	60,1%
- societăți cu răspundere limitată	309	52,3%
- Societate pe acțiuni	19	3,2%
- Întreprinderi municipale	5	0,8%
- cooperative	13	2,2%
Instituții și organizații neguvernamentale	9	1,5%
TOTAL	591	100%

Sursa: DDF Cimișlia,

Asociațiile locale de business se implică în procesul de planificare strategică și întâlnirile cu reprezentanții APL sau ai altor instituții publice.

Totodată, membrii asociațiilor nu conștientizează pe deplin posibilitățile de cooperare, acestea având doar un rol formal. Cea mai mare necesitate de dezvoltare a cooperării locale este în domeniul agricol. Pentru creșterea competitivității agriculturii locale este necesară stimularea creării asociațiilor ramurale pentru a crește competitivitatea agricultorilor. Pentru aceasta este necesar de a crește gradul de conștientizare a avantajelor asocierilor în rândul agricultorilor.

Diversificarea platformelor de cooperare și dialog atât între mediul public și privat, cât și business-business prin întâlniri regulate, spații comune de lucru, activități comune organizate vor duce la crearea de noi asociații și parteneriate.

În or. Cimișlia activează Incubatorul de afaceri, fondat de către Consiliul raional Cimișlia, care are drept sarcini generarea noilor întreprinderi mici durabile și de succes, acordarea suportului IMM - urilor în faza de inițiere și dezvoltare a afacerii; facilitarea accesului IMM - urilor la informații și consultații antreprenorială; dezvoltarea abilităților și culturii

antreprenoriale a IMM - urilor; interacțiunea cu instituțiile similare din alte state, organizațiile comerciale și necomerciale intonaționale în domeniul susținerii și dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv în scopul obținerii asistenței tehnice și atragerii resurselor financiare pentru dezvoltarea sectorului economic.

Incubatorul oferă următoarele servicii și facilități:

- Închirierea spațiilor pentru lansarea afacerii. În primul an, antreprenorii achită – 30 % din costul chiriei pentru a începe afacerile lor, apoi – 50 % în al doilea an și – 80 % în al treilea an;
- Clădire nouă, sigură și completă cu birouri, sală de conferințe accesibilă, servicii de securitate, servicii de curățenie ș.a.;
- Servicii de consultanță și seminare în domeniul afacerilor;
- Susținere în accesarea fondurilor disponibile pentru întreprinderile mici și mijlocii;
- Schimb de experiență cu antreprenorii din localitate și cei din alte incubatoare de afaceri;
- Promovarea afacerilor.

3.4.2. Sectorul Agriculturii

Agricultura Condițiile climaterice a zonei sunt prielnice pentru creșterea plantațiilor multianuale, strugurilor și a fructelor sâmburoase (piersici, caise, prune ș.a.). Totuși, în structura agriculturii încă predomină culturile agricole anuale- grâul, porumbul, floarea soarelui, fapt condiționat de recuperarea mai rapidă a investițiilor. Creșterea animalelor este puțin dezvoltată, existând doar o fermă de mărime medie de creștere a păsărilor. Majoritatea gospodăriilor țărănești sunt mici(peste 137 GȚ, inclusiv: Cimișlia- 100;Bogdanova - 28; Dimitrovca- 9).

Tabelul 12. Structura terenurilor agricole

Plantații	Vii	Livezi	Nuci	Total
Multianuale (ha)	1184,4	324,9	94,1	1603,4

Sursa: Primăria localității

Structura fondului funciar |Suprafața totală a localității constituie 14612,97 ha, dintre care 2427,5 ha constituie intravilanul localității (inclusiv Cimișlia—2209,01 ha, Bogdanovca—174,76, Dimitrovca—43,83 ha). Din totalul extravilanului (12185,57 ha), 83,5% sau 10173,85 ha constituie terenurile agricole. Restul terenurilor din extravilanul orașului sunt plantații forestiere (1597.14 ha), terenuri aflate sub apă (414.58 ha).

3.4.3. Industria

Dezvoltarea agriculturii influențează și structura producției industriale, industria agroalimentară fiind cea mai importantă ramură. . Întreprinderile care funcționează în oraș sunt specializate în producerea de vinuri, produse de panificație, produse din carne, bere și băuturi răcoritoare, fructe uscate. De asemenea, în oraș funcționează doua companii cu capital străin de producere a utilajului agricol și textilelor, dar și o companie de producere a mobilei. Totodată, o mare parte din companiile industriale din domeniul agroalimentar acum nu funcționează, cum ar fi fabrica de conserve, de lactate sau de carne. Pentru sporirea atractivității investiționale pentru companiile industriale este necesară valorificarea potențialului parcului industrial și zonei economice libere.

Complexul industrial al orașului se constituie din 5 zone industriale, cuprinzând peste 50 întreprinderi de diferite activități economice.

Parcul Industrial Cimișlia este amplasat la periferia de sud-est a orașului, având acces nemijlocit la drumul republican R3 (Chișinău-Hîncești-Cimișlia-Basarabeasca-frontiera cu Ucraina). Suprafața totală a parcului industrial constituie 20 ha. Terenul parcului industrial, disponibil pentru arendare, este liber de construcții (greenfield). După efectuarea investițiilor este posibilă achiziționarea terenului la prețul normativ de stat. În imediata apropiere se află și Subzona Cimișlia a Zonei Economice Libere "Bălți".

Serviciile și avantajele oferite rezidenților parcului industrial includ următoarele:

- Logistica infrastructurii și comunicațiilor;
- Arenda terenului disponibil, dotat cu utilitățile tehnice solicitate;
- Scutirea de la compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenurilor din categoria de terenuri cu destinație agricolă;
- Dreptul de a privatiza terenul proprietate publică aferent construcțiilor la prețul normativ al pământului, stabilit în momentul dării acestuia în folosință, numai după procurarea și/sau darea în exploatare a construcțiilor și instalațiilor cu destinație industrială și conexe. Astfel, se oferă dreptul de procurare a terenurilor industriale la un preț mai mic decât cel de piață;
- Aplicarea de către întreprinderea administratoare a coeficientului de micșorare pînă la 0,3 a tarifului la plata anuală pentru arenda terenului proprietate publică sau a tarifului de bază pentru chiria anuală a bunurilor proprietate publică, stabilit conform legislației în vigoare.
- Optimizarea controalelor de stat asupra activității rezidenților parcului industrial. Astfel, se contribuie la reducerea costurilor și riscurilor legate de controlul de stat al activității de întreprinzător.

În prezent or. Cimișlia dispune de un potențial economic-industrial slab dezvoltat față de cel de până la începutul restructurării economiei și cuprinde domeniile de activități în ramurile industriilor: alimentară, construcție, materialele de construcție, agricole și alte.

Mai multe întreprinderi și-au stopat activitățile pe diverse motive și sunt supuse reprofilării reorganizării sau lichidării.

Astfel nu funcționează: Combinatul de carne „AROMA” SA; secția de prelucrare a lânii; întreprinderea de creștere a vitelor; stație de reparație a tehnice auto; Gospodăria agricolă „Dimitrie Cantemir.

Majoritatea întreprinderilor industriale sunt concentrate în zonele industriale existente.

Acestea sunt:

- Zona industrială „EST”;
- Zona industrială „SUD”;
- Zona industrială „SUD-VEST”;
- Zona industrială „NORD”;
- Zona industrială „CENTRU”.

Zona industrială „EST”

Teritoriul compact acestei zone este situat în partea Est a orașului în preajma stațiilor Decebal și Burebista și constituie o suprafață de peste 27,00 ha.

Aici cele mai importante din întreprinderi, ce activează, sunt: Fabrica de vinuri „Cimișlia” SA; întreprinderea de prelucrare a metalelor „Plugușor” SA; Uscătoria de fructe și legume „Comedones” SRL; întreprinderea de producere a conservelor „Prodcoop Cimișlia”; fabrica

de pâine, întreprinderea agroindustrială „DIMENTACT AGRO” SRL și alte întreprinderi mici de producere și depozitare de diferite domenii de activitate.

Întreprinderile zonei sunt înzestrate cu accese auto, amenajate și asigurate cu toate tipurile de rețele inginerești. Zona industrială „SUD” Zona menționată este amplasată compact în partea de Sud orașului Cimișlia de-a lungul str. Nicolai Iorga și cuprinde o suprafață de peste 5,40 ha.

Cele mai importante întreprinderi, ce activează la moment în această zonă sunt: SA „Drumuri Cimișlia”; ÎM „Apă-Canal”; SRL „Drumuri” și alte întreprinderi mici de activitate și servicii.

Zona industrială „SUD-VEST”

Întreprinderile din această zonă sunt amplasate ramificat în două grupe din cartierele locative, în preajma străzilor: Cetatea Albă și Vasile Alexandri. Cele mai importante întreprinderi ce activează la moment în aceste zone sunt: întreprinderea de prestări servicii de furnizare a apei și canalizare „Făclia” SRL, întreprinderea de furnizare a gazului „Cimișlia Gaz” SRL; întreprinderea de servicii mecanizate și agricultura „Servmec” SA; întreprinderea de Stat „SilvagineticaMoldsilva”; ÎS Radiocomunicații; ÎCS „RedunionFenosa” și SA „Agrofirma Cimișlia”.

Zona industrială „NORD”

Întreprinderile acestei zone sunt amplasate neuniform de-a lungul str. Ștefan cel Mare. Aici activează la moment următoarele întreprinderi: stațiile de alimentare cu produse petroliere și gaze „Tirex-Petrol” SA și „Petrom” SRL; Direcția de protecție a solurilor și două incubatoare.

Zona industrială „CENTRU”

Întreprinderile din această zonă sunt amplasate neuniform prin cartierele locative a orașului pe străzile: Ștefan cel Mare; Suveranității; Decebal și N. Iorga.

Aici activează întreprinderea de servicii privind transportarea pasagerilor „Cimtrans service” SRL; „Bascan Agro-service” SRL; întreprindere de morărit ÎI „V. Negru”, SRL „Gusti Lux”; întreprindere de comerț și depozitare a materialelor de construcție; stațiile de alimentare cu produs petroliere și gaze: „Tirex-Petrol” SA; „Bemol” SRL; „Parstar” SRL; stații de spălat auto și servicii tehnice auto; 2 mori și brutării, ș.a.

3.4.4. Comerțul și serviciile

Rețeaua instituțiilor de comerț și alimentație publică după saturarea cu mărfuri și amplasarea optimă în sectoarele orașului trebuie să coincidă la maximum cu cerințele optime ale populației.

În prezent în oraș sunt situate peste 123 obiecte de comerț cu o suprafață aproximativ 4,8 mii m². Aproximativ 30% din obiectivele comerciale sunt amplasate în construcții provizorii (chioșcuri, gherete) care nu dispun de dotare edilitară. În total la 1000 locuitori revine 238m²suprafață comercială.

Actualmente în oraș funcționează două centre comerciale amplasate pe bd. Ștefan cel Mare și Suveranității cu suprafața de 495,3m².

În sectorul centru al orașului pe bd. Ștefan cel Mare și str. B.Lăutaru sunt amplasate piețe comerciale cu 200 locuri cu suprafață totală de 829,3m², ele nu corespund cerințelor în vigoare, necesită reconstrucție, amenajare și modernizarea, lipsesc parcări pentru automobile, apeductul, canalizarea sunt într-o stare nesatisfăcătoare ce creează disconfort utilizatorilor.

Instituțiile de alimentare publică sunt prezentate de restaurante, cafenele, baruri. Capacitatea totală constituie 870 locuri, din care aproximativ 50% sunt construcții provizorii. La 1000 locuitori revin 31 locuri în construcțiile capitale. Numărul personalului angajate – 100 persoane.

Instituțiile date în marea majoritate sunt amplasate în centrul orașului și nu sunt asigurate cu echipament tehnic corespunzător.

Întreprinderi de deservire a transportului. Actualmente în orașul Cimișlia sunt amplasate 8 stații de alimentare a autovehiculelor, din care 2 stații cu petrol și 6 stații mixte (petrol și gaz). De asemenea în oraș activează 5 stații auto-service și testare. Amplasarea stațiilor auto-service este reflectată pe schemă. În oraș funcționează 3 spălătorii auto.

Turism. Situat la cca. 71km de Chișinău, între Podișul Moldovei Centrale și Cîmpia Moldovei de Sud, teritoriul orașului Cimișlia se caracterizează printr-un relief de câmpie fragmentat de ravene și râuri. Teritoriul orașului este traversat de două trasee turistice „Drumul vinului în Moldova” – traseul Stepa Bugeacului și traseul Lăpușna.

Zona are un potențial turistic înalt, fiind intersectată de traseele turistice care conectează orașul Chișinău de Găgăuzia și Prutul de jos, 2 zone turistice renumite.

În anul 2018, cu suportul programului Senior Expert Service, finanțat de guvernul german, primăria a obținut asistență tehnică în elaborarea conceptului de dezvoltare turistică. Proiectul prevede dezvoltarea turismului la nivelul orașului Cimișlia și satele învecinate, în jurul Valului lui Traian, monument arheologic. Tot în anul 2018, primăria Cimișlia în parteneriat cu AO LDA Moldova a câștigat finanțarea pentru elaborarea unui site de promovare turistică. Proiectul a fost implementat în parteneriat cu primăria Selemet și Ecaterinovca. La moment site-ul este funcțional, dar necesită dezvoltarea conținutului acestuia.

Aici se întâlnesc unele monumente geologo-paleontologice cu renume european: rămășițele numeroaselor fosile de animale care au viețuit în perioadele neogenă și cuaternară. Ele au fost descoperite în depozitele unor ravene din preajma localității Cimișlia. Astfel prezenta pe teritoriul orașului a condițiilor climatice prielnice, monumente de importanță arheologică, arhitecturală și istorică creează premise pentru dezvoltarea turismului ca ramură a economiei.

Actualmente, la capitolul turism, orașul Cimișlia întâmpină dificultăți la dezvoltarea infrastructurii turistice. În oraș nu sunt amenajate hoteluri sau pensiuni agroturistice, căile de acces spre unele destinații turistice sunt într-o stare deplorabilă, fapt care determină ca vizitele turiștilor să fie de scurtă durată.

Din punct de vedere al economiei turismul face parte din ramuri speciale ale economiei naționale, orientate spre atragerea grupurilor de turiști în republică cu interese diferite, ținând cont de asigurare cu servicii și activități necesare conform standardelor și exigențelor moderne. Totodată, turismul poate servi drept catalizator pentru dezvoltarea altor sectoare ale economiei naționale.

Zona turistica a orașului Cimișlia este o parte a teritoriului național, cu frontiere delimitate, în interiorul căreia sunt amplasate unul sau mai multe obiective turistice și prevede:

- reconstrucția, reparația, amenajarea obiectivelor turistice;
- crearea și exploatarea comercială a centrelor de confecționare și comercializare a articolelor de artizanat;
- construcția și exploatarea comercială a parcurilor;
- crearea și exploatarea comercială a birourilor de informare turistică;
- reconstrucția și modernizarea rețelelor de drumuri, în conformitate cu standardele europene.

3.4.5. Principali agenți economici

Tabelul următor prezintă actorii principali ai economiei locale.

Tabelul 13. Principali agenți economici din localitate

#	Agent economic	Specializare
1	CAIPS Basan Agro	Struguri de masă, fructe, plantații multianuale
2	SA Agrofirma Cimișlia	Fabrice de producere a vinului
3	SRL Cătădeni Lux	Comercializarea materialelor de construcții și mărfurilor de uz casnic
4	SRL Ghiocel Negru	Comerț Anglo
5	SRL Rumobi Prestigiu	Producerea mobilei și articolelor din lemn
6	SRL Agrovalion	Producerea cerealelor
7	SRL Beck	Companie cu capital străin specializată în producerea remorcilor și utilajelor
	SRL Avicola Cimgallus	Producerea ouălor

Sursa: *Primăria localității*

3.5. Infrastructura

3.5.1. Fondul locativ

Conform datelor statistice, actualmente fondul locativ al oraşului Cimişlia constituie 321,8 mii. m² suprafaţă totală, inclusiv: - 237,2 mii. m² suprafaţă locuibilă. Fondul de locuinţe este prezentat de case individuale cu lot pe lângă casă, clădiri - bloc cu 4-5 nivele, mai puţin cu 2-3 nivele. În medie unui locuitor îi revin 22,8 m² de suprafaţă totală.

Fondul de locuinţe al oraşului Cimişlia este format din 5295 apartamente şi case individuale, din care: 4111 case individuale cu lot pe lângă casă, 1184 apartamente în clădiri - bloc cu 2-5 nivele.

Suprafaţa medie a unei locuinţe constituie 60,8 m². Peste 20% dintre locuinţe sunt amplasate în cele 42 de blocuri construite în perioada anilor 70-80 secolul trecut, cu confort limitat şi cu o eficienţă energetică redusă, generând emisii ridicate de CO₂, precum şi costuri ridicate de întreţinere. Până în prezent, mai puţin de 20% dintre apartamente au fost reabilitate termic.

3.5.2. Infrastructura Utilităţilor Publice

Gradul de echiparea cu utilităţi publice ale gospodăriilor casnice, este următorul: a) aprovizionare cu apă – 96% din gospodării sunt conectate la reţeaua de apeduct, furnizarea apei fiind asigurată de 18 fântâni arteziene; b) canalizare – 54,8 ; c) serviciul de salubritate – 96%, d) gaz natural – circa 76,8% din gospodării sunt conectate la reţele, însăşi reţeaua de tensiune mică de furnizarea a gazelor, permite conectarea tuturor doritorilor; e) serviciile de internet şi telefonie – 98% din gospodării sunt conectate la reţeaua de internet şi telefonie fixă.

Apeductul din oraşul Cimişlia are o lungime de circa 28 km, iar reţeaua de canalizare măsoară 34,4 km. Acestea au o stare necorespunzătoare, însă calitatea apei potabile distribuite este bună. Aceste sisteme sunt operate de 3 agenţi economici. Sistemul de termoficare a fost dezafectat, aproape în totalitate, mulţi locuitori având centrale individuale pe bază de gaze naturale şi sobe pe bază de combustibil solid. Sistemul de iluminat public acoperă doar circa 25% din lungimea totală a străzilor.

Alimentarea cu apă a oraşului se realizează din sursele de apă subterană – sondele arteziene şi fântâni de mină. Sursă principală reprezintă apele subterane ale orizontului sarmaţian mediu şi inferior. Rezervele evaluate de apă anterior constituiau 17 mii m³/zi. Capacitatea sumară a tuturor sondelor 708 mii m³/zi. Consumul mediu zilnic în oraş actualmente constituie 2,5 mii m³/zi. Calitatea apei în deosebi corespunde cerinţelor normative STAS 2874-82.

În general oraşul dispune de un sistem descentralizat de alimentare cu apă. Serviciul oraşenesc "Apă Canal" exploatează priza centrală care este constituită din trei sonde (actualmente funcţionează numai 1 sondă), precum şi sondele Nr. 2 (Nr. 120), Nr. 4 (Nr. 819), Nr. 3 (pe teritoriul fostei ferma de lapte), Nr. 7 (Nr. 708), Nr. 5 (sonda SPP) şi sonda Nr. 33 (în apropierea cimitirului).

Întreprinderile şi agenţii economici dispun de sonde arteziene proprii: amplasate pe teritoriul acestor întreprinderi: fabrica de conserve – 2 sonde; spitalul oraşenesc – 2 sonde, SA

"Cimișlia" -2 sonde; fabrica avicolă – 2 sonde; CMM – 1 sondă, "Teleradio" – 1 sondă, pe teritoriul fostei gospodării agricole – 6 sonde, azil pentru bătrâni – 1 sondă, SER – 1 sondă. Sistemul de canalizare din oraș este sub presiune și cu scurgere liberă în r. Cogîlnic. În oraș sunt canalizate toate obiectivele de producere și o parte din sectorul locativ.

Toate scurgerile din partea canalizată a orașului și întreprinderile de producere care sunt racordate la sistemul orășenesc de canalizare sunt recepționate la stația orășenească de pompare a apelor uzate și transportate la stația de epurare orășenească, care este amplasată la distanța 8 km de oraș în partea de sud – est. Suprafața stației de epurare constituie 6 ha, inclusiv 0,71 ha ocupă platformele pentru nămol și 1,7 ha iazurile biologice. Instalațiile de epurare mecanică și biologică completă precum și de epurare finală după epurarea biologică, la stație sunt folosite 3 iazuri biologice de tip cascad, cu suprafața 50 m x 50m fiecare. Dezinfectarea se efectuează prin clorarea apelor reziduale cu clor lichid, după reconstrucția stației de epurare realizată cu ajutorul donatorilor cehi apele reziduale se epurează microbiologic cu asigurarea aerării excesive.

Debitul de apă epurat este evacuat în r. Cogîlnic prin conducta de descărcare. Productivitatea calculată a stației de pompare este de 6,5 mii m³/zi, practic nu funcționează. Pentru uscarea surplusului de nămol au fost construite 5 platforme cu sol de fundație artificială cu suprafața 68x20m fiecare, cu dren și 3 platforme din sol pentru nisipuri cu suprafața 15x15m fiecare. Actualmente platformele pentru nămol sunt acoperite cu apele meteoritice și stuf, sistemul de drenare nu funcționează.

În general rețeaua de canalizare în oraș se caracterizează prin uzură sporită, ca urmare sunt situații de avarie atât pe rețea cât și pe rețeaua magistrală. Din volumul total al scurgerilor în sistemul centralizat de canalizare predomină în deosebi scurgerile menajere de la sectorul locativ canalizat. Scurgerile recepționate la stația de epurare sunt neregulate, concentrația scurgerilor este sporită, ceea ce influențează negativ calitatea epurării. Calitatea debitului epurat este nesatisfăcătoare, în deosebi în anotimpul de iarnă.

Cea mai mare parte a populației locuiește în case fără acces la servicii de canalizare, și case locative individuale amplasate pe teritoriul zonei de protecție sanitară a r. Cogîlnic care folosesc latrine și haznale.

Salubritatea teritoriului și evacuarea gunoii în or. Cimișlia se efectuează de către ÎM DPGCL Cimișlia la gunoiștea orășenească din str. I. Iorga, amplasată în apropiere de auto magistrală spre Basarabeasca. Suprafața totală a gunoiștii constituie 2,75 ha, este exploatată din 1970. Teritoriul gunoiștii nu este îngrădit, de asemenea lipsește drenajul, îndiguirea suprafeței este efectuată la cota 4,5m. Actualmente gunoiștea este supraîncărcată și nu corespunde normativelor sanitare în vigoare, distanța între zona locuibilă este mai puțin de 400m, norma fiind 500m.

Serviciul municipal de evacuare a gunoii activează în bază de contract. Populația și agenții economici care beneficiază de serviciile auto salubritate (%):

- agenții economici – 90%;
- populația din clădirile multietajate – 100%;
- populația din sectorul privat – la moment circa 98%.

Pe teritoriul orașului sunt amenajate 66 platforme autorizate cu containere pentru colectarea deșeurilor, din care 7 platforme sunt îngrădite cu cărămidă, 4 – cu ardezie, numărul total al tomberoanelor – 140 buc.

În sectorul privat evacuarea gunoiului se efectuează 1 dată pe săptămână în baza taxei de salubritate pentru o persoană pe lună care se aplică de la 01.07.2013 . De regulă salubritatea străzilor urbei se efectuează manual. Deșeurile forestiere apărute în rezultatul lucrărilor de salubritate forestieră sunt evaluate și sunt repartizate persoanelor vulnerabile sau servesc ca plată pentru serviciul de tăiere/defrișare a arborilor uscați sau care prezintă pericol. Curățarea străzilor de stratul superior de gheață și dezăpezirea lor, împrăștierea materialului antiderapant se efectuează din contul mijloacelor bugetare.

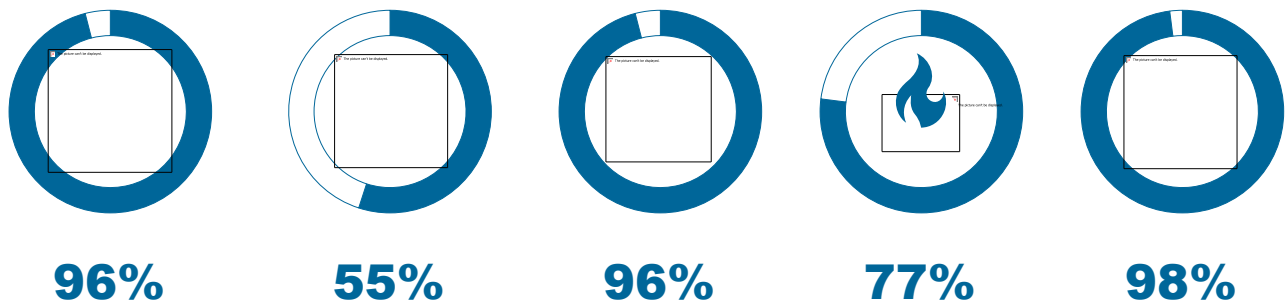


Figura 23. Gradul de echipare a fondului locativ cu utilități publice

Infrastructura drumurilor locale |Infrastructura de transport a orașului Cimișlia include 70,8 km de drumuri publice (de importanță națională – 12 km, de importanță locală – 58,8 km).

Structura urbanistică a orașului Cimișlia reprezintă prin sine un sistem, în care pot fi evidențiate mai multe sectoare de sistematizare, de amplasarea cărora depinde asigurarea cu transport a orașului.

Factorii de bază care influențează asupra rețelei de drumuri și străzi sunt condițiile naturale și landșaft topologic, elementele infrastructurii edilitare la care pot fi atribuite trasarea străzilor magistrale existente precum și prezența principalelor obiecte din complexul energetic și de producere, acești factori au influențat la formarea rețelei de drumuri și străzi, care s-a format după principiul radial.

Raionul Centru stabilește legături de transport cu celelalte sectoare prin intermediul străzilor: Ștefan cel Mare, Nicolae Iorga, Decebal, Suveranității, Vasile Alecsandri, Gheorghe Coșbuc, Mihai Eminescu, Alexandru cel Bun, Cetatea Alba, ca urmare centrul orașului este tranzitat de fluxul de transport interurban și exterior, ceea ce contribuie la supraîncărcarea rețelei de drumuri și străzi, în deosebi a centrului orașului.

Străzile magistrale din sectorul centru prevăzute pentru stabilirea legăturii cu sectoarele de la periferia orașului nu corespund normativelor în vigoare și necesită reconstrucție cu aducerea parametrilor tehnici conform normativelor. Ca urmare str. Ștefan cel Mare fiind stradă principală a orașului generează cel mai intens flux al transportului și de pietoni. Într-o măsură mai mică aceeași situație se înregistrează și pe alte străzi.

Organizarea circulației și securitatea circulației pe magistralele orașului. Actualmente principalul element de dirijare a circulației rutiere în oraș este autodirijarea intersecțiilor. Transportul urban de pasageri.

În orașul Cimișlia traficul de pasageri este asigurat de maxi-taxi și pe măsura necesității de autobuse. Cinci rute fac legătură între sectoarele rezidențiale și cele de producere având direcția de la nord spre sud și de la vest spre est. Toate rutele trec prin centrul orașului.

Transportul periferic

Transportul periferic în orașul Cimișlia este reprezentat de un singur tip de transport – auto, care asigură principalele legături de transport și economice ale orașului cu suburbiile, localitățile rurale, orașele mari ale republicii, țârilor CSI și ale Europei de Vest.

Transportul auto

În or. Cimișlia funcționează gara auto, care asigură legăturile de transport internaționale, interurbane, republicane prin circa 170 rute zilnice.

3.6. Buna guvernare și management

3.6.1. Gestionarea administrativă

Administrația publică locală | Conform Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006 autoritățile administrației publice locale ale orașului Cimișlia sunt reprezentate prin Consiliul Local și Primărie. Activitatea autorităților administrației publice locale este bazată pe legislația în vigoare și propriile Regulamente de organizare și funcționare.

Tabelul 14. Structura APL, 2020

Gen	Primăria, persoane	Consiliul Local, persoane
TOTAL	45	23
Bărbați	17	16
Femei	28	8

Sursa: Primăria localității

Consiliul local este autoritatea deliberativă a orașului constituit din 23 consilieri aleși în urma alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019. Consiliul local este constituit din 8 femei (ceea ce constituie 30%) și 16 bărbați (70 %), persoane cu venit mediu.

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare în cadrul Consiliului, în dependență de specificul local au fost create următoarele comisii consultative de specialitate:

1. Comisia pentru problemele administrative, economice, buget și finanțe – (5 membri)
2. Comisia pentru problemele de învățământ, tineret, sport, protecție socială, sănătate publică, mass -media și relații transfrontaliere (5 membri)
3. Comisia pentru protecția mediului, amenajarea teritoriului și gospodăriei comunale (3 membri).

Primăria este instituția administrației publice locale condusă de primar prin care se realizează principiile de autonomie locală, descentralizarea serviciilor publice, consultarea cetățenilor și este organul de conducere operativă a treburilor publice locale. Primarul este autoritatea reprezentativă a populației și executivă a Consiliului local.

Principiile de bază ale activității tuturor specialiștilor încadrați în cadrul serviciilor publice ale Primăriei sunt colegialitatea, disciplina, competent ași responsabilitatea. Aceste principii asigură buna funcționare a serviciilor primăriei și încrederea locuitorilor în buna gestionare a treburilor publice.

Primăria dispune de propriul sediu cu o suprafață totală de 250 m², care este suficientă pentru bună organizare și desfășurare a activităților APL. Pentru creșterea capacității administrative a UAT funcționarii consideră că trebuie constituite încă 2 posturi – specialist urbanist și jurist.

Pentru coordonarea operativă și eficientă a activităților în aceste domenii în cadrul primăriei funcționează următoarele serviciile publice locale:

Tabelul 15. Serviciile publice și atribuțiile lor

Funcția publică/postul	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr de funcții publice / posturi
Primar	Numește, stabilește atribuțiile și eliberează din funcție șefii de subdiviziuni, de servicii din subordine, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională. Exerciță funcția de ordonator principal de credite. Reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice și juridice din țară și străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii. Constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat.	1
Secretar al CL	Asigură înștiințarea convocării consiliului local. Asigură buna funcționare a primăriei. Asigură efectuarea lucrărilor de secretariat. Asigură aducerea la cunoștința publică a deciziilor consiliului local și a dispozițiilor normative ale primarului. Eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii. Asigură evidența populației de pe teritoriul u.a.t Completează cartea de imobil și cartea de gospodărie cu populația existentă.	1
Specialist în domeniul perceperii fiscale	Implementează politici fiscale de nivel local. Asigură încasarea impozitelor funciare, imobile și taxelor locale. Calculează impozitele și taxele locale în termenii stabiliți de legislația în vigoare pentru fiecare contribuabil.	1
Specialist reglementare a proprietății regimului funciar.	Acordă asistență metodologică și practică persoanelor fizice juridice in problemele reglementarii regimului funciar. Monitorizează evidența proprietății publice și private din teritoriu în domeniul funciar.	1
Contabil șef,	Efectuează planificarea, gestionarea și controlul resurselor financiare publice. Efectuează calcularea salariului. Efectuează și prezintă dări de seamă la centrul de statistică, inspectoratul fiscal, fondul social și Direcția raională de finanțe	1
Contabil superior	Calculează salariul personalului din instituțiile bugetare. Ține în evidență materialele, întocmirea listelor de inventariere. Elaborează rapoartele lunare, trimestriale, semestriale și anuale.	1
Economist principal	Analizează situația investițională in teritoriul localității. Identifică, implementează și supraveghează proiecte la nivel de comunitate. Acordă asistență și consultați în domeniul programelor/proiectelor investiționale celor interesați.	1
Contabil casier	Colectează contribuția locală la proiectele investiționale și mijloacele speciale.	1

Funcția publică/postul	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr de funcții publice / posturi
	Întocmește registrul de evidență a documentelor ce se păstrează în arhivă și duce răspundere de păstrarea și eliberarea extraselor, certificatelor și documentelor de arhivă pentru stabilirea pensiilor Întocmește actele de lichidare a bunurilor, proprietate publică a Consiliului local. Efectuează dactilografierea tuturor documentelor și corespondenței în primărie.	
Tehnician superior	Asigură buna funcționare a sistemului electric în cadrul instituțiilor publice din subordinea Consiliului local și a rețelilor de iluminare stradale. Asigură viabilitatea și securitatea energetică.	1
Inspector superior	Organizează, monitorizează, ține evidența și controlul activităților șomerilor, inclusiv a celor cu statut special implicați în lucrări publice în teritoriul localității. Planifică, monitorizează și coordonează activitățile ce țin de amenajarea și salubritatea localității. Examinează și verifică în teritoriu starea patrimoniului public local a parcurilor, scuarurilor, terenurilor publice, terenurilor de odihnă a cetățenilor, terenurilor de joacă pentru copii, construcțiile aferente în proprietatea consiliului local.	1
Paznic	Asigură întreținerea și menținerea curățeniei încăperilor și împrejurimilor clădirii administrative a primăriei	3

Sursa: Primăria localității

Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare comunitară în ultimii 3 ani | Conform datelor oferite de către primărie, este prezent un nivel ridicat de participare al locuitorilor or. Cimișlia în cadrul proiectelor de dezvoltare comunitară, la luarea deciziilor privind prioritățile proiectului, participarea la evaluarea proiectului, participarea activă la implementare. De menționat ca participă în special reprezentanții gospodăriilor cu venit mediu, rata participării femeilor fiind de 49% comparativ cu rata participării bărbaților.

Tabelul 16. Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare în ultimii 3 ani

Proiectele de dezvoltare a comunității	Perioada	Finanțatorul	Cum au participat membrii comunității
Dotarea bibliotecii cu calculatoare	2017-18	NOVATECA	Discuții în cadrul consiliului local
Construcția secției de producere a brichetelor în cadrul ÎM Servicii publice Cimișlia	2018	PNUD	Discuții în cadrul consiliului local și a grupului de lucru, contribuție financiară
Revitalizarea urbană a parcului "Scurul Copilăriei"	2018	Solidarity Fund PL, Polish Aid	Consultări publice cu cetățenii, discuții în cadrul

			CL. Cetățenii au fost implicați în activități de voluntariat
Suport tehnic în elaborarea conceptului de dezvoltare a turismului	2018	Seniors experts service	Întrunirea cu antreprenorii din domeniu turistic
Suport tehnic în organizarea sistemului de management al deșeurilor	2018	U.S. Experts Small Grant	Ședință regională cu operatorii responsabili de managementul deșeurilor.
Construcția apartamentelor pentru persoanele social vulnerabile	2018-2019	FISM	Discuții în cadrul consiliului local
Suport tehnic în elaborarea programului de revitalizare urbană	2018	Solidarity Fund PL, Polish Aid	Implicarea cetățenilor în elaborarea documentului de politici, consultarea publică și aprobarea CL
„Reparația capitală a Blocului Claselor de Învățământ Primar de la Liceul Teoretic “Mihai Eminescu”	2019	FISM	Discuții în cadrul consiliului local
Revitalizarea urbană a sectorului Școlii Profesionale din or. Cimișlia	2019	Solidarity Fund PL, Polish Aid	Consultări publice cu cetățenii, discuții în cadrul CL. Cetățenii au fost implicați în activități de voluntariat și implementarea inițiativelor civice.
Promovarea implicării migranților în dezvoltarea comunității	2019	MiDL, PNUD	Întruniri cu reprezentanții diasporei, elaborarea unui plan de acțiuni cu implicarea acestora.

Sursa: Primăria localității

3.6.2. Bugetul Local

Veniturile bugetului local | În ultimii 3 ani, în bugetul local s-au încasat venituri totale în valoare de: 28.3 mln lei în 2017, 27.4 mln lei în 2018 și 29.8 mln în 2019. Dacă e să excludem transferurile cu destinație specială pentru investiții capitale, tendința este una constantă. Cea mai mare parte a veniturilor o constituie transferurile care înregistrează valori cuprinse între 60 și 70%, ceea ce determină o dependență foarte mare față de bugetul de stat. Veniturile proprii constituie în mediu 10% din totalul veniturilor locale, cea mai mare provenind din defalcările de la impozitul pe venit al persoanelor fizice.

Tabelul 17. Evoluția veniturilor totale a bugetului local, 2017-2020, mii lei

Denumirea indicatorului	2017	2018	2019	2020
	executat			aprobat
1. Veniturile – total:	28287.4	27415.7	29813.9	34660.0
Venituri regulatorii				

Denumirea indicatorului	2017	2018	2019	2020
	executat			aprobat
2. Veniturile proprii	2199.4	2753.6	2469.5	2624.6
3. Taxele locale	7796.3	8022.9	8055.1	13011.8
4. Mijloace speciale				
5. Transferuri	18291.7	16639.2	19289.3	19023.6

Sursa: Primăria localității

Cheltuielile bugetului local | În ultimii 3 ani, cheltuielile totale bugetului local înregistrează aceeași evoluție ca și veniturile totale. Cele mai mari categorii de cheltuieli înregistrate în această perioadă sunt:

- 1) **Cheltuielile cu grădinița, reprezintă 1 categorie majoră** pentru care s-au cheltuit în: 2017 -41% din bugetul local; 2018 – 42% din bugetul total; și 2019 -51% din bugetul local;
- 2) **Cheltuielile cu aparatul administrativ(primăria)** pentru care în mediu s-au cheltuit 14-15% din bugetul local/an.
- 3) **Cheltuieli pentru transport rutier** (drumuri locale) cu 6,4 milioane în 2017, 2,1 milioane în 2018 și 2 milioane în 2019.

Tabelul următor prezintă detaliat evoluția cheltuielilor bugetului locale în anii 2017-2019, și celor aprobate pentru anul 2020.

Tabelul 18. Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, 2017-2020, mii lei

Denumirea indicatorilor	2017	2018	2019	2020
	executat			aprobat
Cheltuieli total	28287.3	28654.3	30813.4	34660.0
Aparatul administrativ	3979.6	4887.9	4302.2	5764
Grădinița	11409.1	12243.5	16224.5	17713.2
Cantina	256.8	334.2	367.7	529.2
Casa de cultură	1336.7	1886.7	1436.3	2137.5
Biblioteca	750.1	662.2	875.0	1095.5
sport	306.4	421.3	734.0	967.2
Iluminarea stradală	351.9	459.9	519.0	775.0
Amenajarea teritoriului	1824.5	1393.7	1720.5	2377.1
Transport rutier	6418	2148.5	2018.7	1640.4
Parcul Industrial			508.8	650
Scuarul Copilăriei		1553.4	1012.1	260.9
Fondul de rezervă	346.6	28.0	65	300
Gunoștea		1188.9	703.9	150.0
Aprovizionarea cu apă	1307.6	1446.1	325.7	300

Sursa: Primăria localității

3.6.3. Gestionarea bunurilor imobile

Proprietatea or. Cimișlia se constituie din totalitatea bunurilor imobile proprietate publică, amplasate pe teritoriul administrativ al acestora, care, la data intrării în vigoare a Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, se aflau în administrarea/gestiunea sau în folosința autorităților administrației publice ale unităților administrativ-teritoriale, a instituțiilor bugetare/publice cu autogestiune subordonate acestora, precum și din bunurile dobândite ulterior de acestea prin acte translativ de

proprietate, cu excepția celor înstrăinate și a celor stabilite la art. 7 din Legea 29 privind delimitarea proprietății publice. Iar în urma unei evaluări au fost identificate următoarele bunuri imobile:

Tabelul 19. Bunuri imobile disponibile

<i>nr</i>	Bunuri imobile	caracteristic	suprafața	cost
1	Garaje din Cimișlia	Bunul imobil include două blocuri. Primul bloc conține 8 garaje și birouri pentru administrație. Cel de-al doilea bloc conține încă 6 garaje și un depozit.	Suprafața blocului 1 - 841,7 m ² . Suprafața blocului 2 - 1 267,4 m ² . Suprafața terenului aferent este 1,3889 ha.	200000 euro
2	Clădire cu depozit și birouri	Clădirea este cu 1 etaj	Suprafața totală a clădirii este 756 m ² , inclusiv depozitul de 506 m ² și spațiul pentru birouri de 252 m ² . Suprafața terenului aferent este 0,92 ha.	Preț negociabil
3.	Fabrica de pâine	Clădirea este cu 1 etaj. Are o hală de producere și depozit. Necesită reparație capitală.	Suprafața clădirii este 1 587 m ² . Suprafața terenului aferent este 0,6378 ha	1 600 000 lei (aproximativ 80 000 euro). Este posibilă achitarea eșalonată: 50% la încheierea contractului de vânzare și 50% în decursul unui an.
4.	Spațiu de producere	Imobilul este amplasat în partea de nord a orașului, pe strada centrală. În apropiere se află o spălătorie auto, o stație de reparație auto și un magazin alimentar.	1300 m ²	3,5 euro/m ² pe lună. Există posibilitatea închirierii doar a unei părți din spațiul propus.
5.	Teren în cadrul pieței agroalimentare	Se intenționează amenajarea pe acest teritoriu a pieței agroalimentare. Din aceste motive, se încurajează închirierea sau concesionarea loturilor de	2.6 ha	Mărimea chiriei sau respectiv a redevenței va fi stabilită în cadrul licitației publice.

nr	Bunuri imobile	caracteristic	suprafața	cost
		teren în vederea construcției infrastructurii de comercializare a produselor agroalimentare		
6.	Magazin universal	Hală de producere sau spațiu comercial	Suprafața spațiului propus spre închiriere - 520 m ² . Există posibilitatea de extindere pînă la 720 m ²	Mărimea chiriei sau respectiv a redevenței va fi stabilită în cadrul licitației publice.
7	Hala de producere din cadrul fabricii de conserve	Imobilul reprezintă hală de producere și este amplasat la periferia de est a orașului Cimișlia, în zonă industrială. În apropiere se află fabrica de bere și uscătoria de fructe	Suprafața clădirii este 864 m ² .	Mărimea chiriei sau respectiv a redevenței va fi stabilită în cadrul licitației publice.
8	Clădirea administrativă a fabricii de conserve	Clădirea are 2 etaje și se poate utiliza pentru oficii.	Suprafața clădirii este 800 m ² .	Mărimea chiriei sau respectiv a redevenței va fi stabilită în cadrul licitației publice.
9	Grădinița Andrieș	Str. Frunze, sector Malina	5048 m ²	2031,0 mii lei – Valoarea de bilanț
10	Grădinița Dimitrovca	s. Dimitrovca	6951 m ²	488,9 mii lei Valoarea de bilanț
11	Grădinița Bogdanovca	s. Bogdanovca Veche	5663 m ²	213,5 mii lei Valoarea de bilanț
12	Et. II Hotel	Bd. Ștefan cel Mare 19	200 m ²	295,5 mii lei Valoarea de bilanț
13	Gimnaziul Cogîlnic	Str. M.Viteazul 106	600 m ² – cladire, 24772 m ² - teren	396,6 mii lei Valoarea de bilanț
14	Cazangeria Rapo	Bd. Ștefan cel Mare 2	198 m	536,9 mii lei Licitatie publică
15	Cazangerie SP	Str. Ștefan cel Mare 2	2547 m ²	900,8 mii lei Licitatie publică
16	Clădiri SA Roma	Str. Burebista 1	1246 m ²	404,2 mii lei Valoarea de bilanț

Sursa: *Primăria localității*

3.6.4. Societatea civilă

Organizațiile Societății Civile (OSC) din Cimișlia sunt caracterizate prin grad mediu de activism. Menționăm experiența insuficientă în scrierea și managementul proiectului, colectare de fonduri și implementarea proiectelor de dezvoltare comunitară. În prezent sunt înregistrate 47 organizații necomerciale, dintre care 33 asociații obștești, dintre care active sunt doar circa 11 organizații (sursa – Primăria Cimișlia) Principalele domenii de activitate a OSC sunt: democrație locală agricultură, promovarea drepturilor femeilor, protecția mediului ambiant, educație, sport, asistență socială. În ultimii ani se observă o activizare a OSC-urilor, în parteneriat cu primăria aplicându-se la mai multe apeluri de finanțare.

Aceste organizații activează în special pe bază de voluntariat, sporadic accesează fonduri mici pentru soluționarea unor probleme locale. În perioada analizată nici o organizație nu are activitate.

3.7. Analiza SWOT

Analiza SWOT reprezintă instrumentul principal, aplicat în evaluarea calitativă a situației din diferite domenii ale vieții comunitare a localității Cimișlia care face o analiză internă pentru a vedea care sunt punctele tari și punctele slabe ale comunității, urmate de o analiză externă concentrată pe oportunitățile și riscurile cele mai importante. Analiza SWOT fost realizată în procesul de planificare strategică, de membrii grupului de lucru, inclusiv grupurile sectoriale și principalele părți interesate.

Tabelul 20. Analiza SWOT

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pondere înaltă a tinerilor în angajații APL ▪ Poziție geografică favorabilă ▪ Rețea de aprovizionare cu apă potabilă funcțională ▪ Sistem de colectare a deșeurilor prin mecanismul taxelor locale funcțional ▪ Existența Planului Urbanistic General al orașului ▪ Existența unei rezerve funciare considerabile în UAT ▪ Oficiul ADR Sud amplasat la Cimișlia ▪ Transport public spre toată țara ▪ Reîntoarcerea migrantilor în oraș ▪ Asistența socială dezvoltată, inclusiv cea de la domiciliu ▪ Asociații obștești active ▪ Rețea de transport public funcțională ▪ Numărul suficient al instituțiilor de învățământ ▪ Funcționarea bună a școlii de arte ▪ Biblioteca orașenească cu local specializat ▪ Activități extrașcolare organizate la nivel performant ▪ Cadre didactice calificate ▪ Parteneriat eficient între instituțiile educaționale din oraș ▪ Participarea cu succes la Festivalurile Republicane ▪ Prezența persoanelor cu inițiativă ▪ Sunt amenajate spațiile de colectare a deșeurilor ▪ Funcționarea Stației de epurare biologică ▪ Activitatea eficientă a Întreprinderii Municipale “Servicii publice Cimișlia” (52 platforme, selectare separată a deșeurilor) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Baza impozabilă mică ▪ Informarea redusă a populației ▪ Iluminarea străzilor parțială ▪ Lipsa centrului de informare a cetățenilor ▪ Patrimoniu public neînregistrat ▪ Rețele edilitare învechite ▪ Drumuri proaste, lipsa indicatorilor rutieri ▪ Insuficiența spațiilor verzi amenajate ▪ Insuficiența resurselor umane ▪ Șomajul ▪ Lipsa spațiilor de agrement ▪ Salarii mici ▪ Baza tehnico-materială în instituțiile de învățământ învechită ▪ Insuficiența resurselor financiare ▪ Migrația populației ▪ Ineficiența politicilor în domeniul educațional și cultură ▪ Fondul de carte învechit ▪ Lipsa unui complex sportiv ▪ Insuficiența locurilor de agrement ▪ Insuficiența terenurilor de joacă ▪ Lipsa cinematografului, scenei de vară ▪ Lipsa spațiilor locative pentru tinerii specialiști ▪ Nu este organizată reciclarea deșeurilor menajere ▪ Insuficiența fâșiilor forestiere ▪ Calitatea proastă a apelor din bazinele acvatice ▪ Izolarea termică slabă a blocurilor locative ▪ Numărul mare a gunoiștilor neautorizate ▪ Nivelul redus de educație ecologică a populației orașului ▪ Starea deplorabilă a parcurilor, poluarea râulețelor de pe teritoriul localității ▪ Neamenajarea locurilor de odihnă în

- Aprovizionarea calitativă cu apă potabilă a cetățenilor
- 8 cazangerii ale orașului funcționează pe biomasă protejând astfel aerul din atmosferă
- Existența studiului de fezabilitate a gunoiștilor
- Amplasarea geografică favorabilă a orașului
- Existența agenților economici puternici
- Experiența exportului de produse peste hotare
- Cele mai bune sonde cu apa potabila
- Piața alimentara locală dezvoltată
- Relații internaționale bine dezvoltate
- Experiența implementării proiectelor transfrontaliere
- Infrastructura social-economică a orașului este în continuă dezvoltare
- Funcționarea buna a TV și Radio locale
- Existența asociației de băștinași ca persoană juridică
- Primărie și asociația de băștinași deschisă în dialogul cu diaspora
- Comunicarea permanentă prin intermediul paginii de Facebook a asociației de băștinași;
- Existența băștinașilor campioni în diferite domenii
- Experiență asociației în organizarea taberei de vară inclusiv pentru copii migranților
- Nivel înalt de satisfacție a băștinașilor față de serviciile oferite de primărie și instituțiile subordonate

OPORTUNITĂȚI

- zonele acvatice
- Pasivitatea locuitorilor în activitățile de salubritate a localității
 - Neattractivitatea orașului
 - Sector agrar slab dezvoltat
 - Insuficiența investitorilor străini
 - Sectorul zootehnic slab dezvoltat
 - Sectorul industrial slab dezvoltat
 - Utilizarea insuficientă a surselor alternative de energie
 - Insuficiența tehnicii pentru salubritatea localității
 - Lipsa sistemelor de irigare în agricultură
 - Povara fiscală prea dură
 - Parteneriate slab dezvoltate între business și instituțiile de învățământ
 - Insuficiența cadrelor calificate în agricultură și economie
 - Fiind o localitate urbană, o parte din băștinașii sunt mai indiferenți și reticenți față de problemele și necesitățile satului de baștină
 - Îmbătrânirea populației și sporul natural negativ
 - Situația economică rea și salariile mici contribuie la intensificarea fenomenului migrației

AMENINȚĂRI

- Accesarea fondurilor europene
- Colaborarea cu tarile vecine/UE
- Intenția APC de a susține financiar construirea parcului industrial Cimișlia, pieței agroalimentare regionale
- Crearea de către APL II a incubatorului de afaceri
- Creșterea intravilanului
- Implementarea strategiei regionale a managementului deșeurilor managerate solide în ADR Sud
- Atragerea investițiilor pentru Construcția Pieței Agroalimentare
- Drumul vinului
- Existența Hipodromului în teritoriu
- Personalități remarcabile în Republică (originari din Cimișlia)
- Amplasarea geografică favorabilă a orașului
- Zone neexplorate în sectoarele săpăturilor arheologice
- Cooperarea cu Fondul Internațional și Național de Mediu
- Programele de Cooperare Transfrontalieră
- Semnarea Acordului de asociere cu UE și oferirea facilităților de export
- Implementarea Legii de descentralizare a APL
- Programele de finanțare a businessului lansate de Guvernul RM
- Utilizarea resurselor de energie alternativă
- Crearea oportunităților pentru diasporă, pentru investiții în diferite domenii la nivelul orașului
- Implementarea de proiecte comune cu băștinașii plecați
- Crearea unui parteneriat durabil între APL, asociația de băștinași și diasporă
- Preluarea experienței și cunoștințelor diasporei care activează în diverse domenii, pentru dezvoltarea orașului
- Diversificarea serviciilor APL în conformitate cu necesitățile diasporei
- Politizarea excesiva a APL
- Clima secetoasa
- Migrația populației și sporul natural negativ
- Necolectarea taxelor locale
- Legislație imperfectă
- Situația geo-politică incertă
- Indiferența populației
- Falimentarea întreprinderilor mixte
- Tendința de îmbătrânire a populației
- Lipsa ofertelor de muncă pentru grupurile vulnerabile
- Scăderea nivelului educației tinerei generații
- Situația politică instabilă
- Stoparea diferitor Programe de Granturi
- Spor natural negativ
- Indiferența populației
- Insuficiența resurselor financiare
- Încălzirea Globală a vremii
- Instabilitate politică
- Situație economică critică la nivel național
- Tendințelor de migrare a populației tot mai mari
- Situațiile de criză generate de pandemii

4. Strategia de dezvoltare socio-economică

4.1. Viziunea comunității

În centrul viziunii și misiunii de dezvoltare este cetățeanul orașului Cimișlia. Ținându-se cont de premisele și necesitățile identificate în cadrul diagnozei socio-economice a orașului, având la bază tendințele de dezvoltare demografică, social-economică, a utilităților și serviciilor publice, s-a stabilit:

Viziunea de dezvoltare a orașului Cimișlia

ORAȘUL CIMIȘLIA ÎN 2025 ESTE UN POL DE CREȘTERE REGIONALĂ, CŪ INFRASTRUCTURĂ MODERNĂ ȘI DEZVOLTATĂ, ATRACTIVĂ PENTRU INVESTITORI ȘI TURIȘTI, ECONOMIE DURABILĂ, MEDIU AMBIANT CURAT, CŪ SERVICII PUBLICE DE CALITATE PENTRU CETĂȚENI ACTIVI ȘI IMPLICAȚI, ASIGURÂND INCLUZIUNEA SOCIALĂ.

Misiunea APL

Promovarea transparenței decizionale și mobilizarea comunitară prin stimularea, asigurarea participării active a femeilor și bărbaților din toate categoriile sociale în elaborarea, realizarea și monitorizarea activităților pentru dezvoltarea comunității.

4.2. Cadrul și direcțiile strategice

Direcția strategică 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii publice

Obiectiv specific 1.1. Reabilitarea infrastructurii drumurilor locale și a iluminatului stradal

Obiectiv specific 1.2. Modernizarea rețelelor de apeduct și construcția sistemului de canalizare

Obiectiv specific 1.3. Reabilitarea și modernizarea instituțiilor publice

Direcția strategică 2. Dezvoltarea economică locală echilibrată

Obiectiv specific 2.1. Dezvoltarea IMM-urilor

Obiectiv specific 2.2. Sporirea competitivității investiționale

Obiectiv specific 2.3. Specializarea forței de muncă

Obiectiv specific 2.4. Valorificarea potențialului turistic al orașului

Direcția strategică 3. Dezvoltarea socio-culturală a orașului

Obiectiv specific 3.1. Îmbunătățirea serviciilor educaționale și socio-culturale

Obiectiv specific 3.2. Promovarea tradițiilor și valorilor culturale

Obiectiv specific 3.3. Integrarea persoanelor socialmente vulnerabile în societate

Direcția strategică 4. Îmbunătățirea mediului ambiant

Obiectiv specific 4.1. Dezvoltarea unui sistem integrat de management al deșeurilor solide

Obiectiv specific 4.2. Protejarea și valorificarea a resurselor acvatice, a solului și aerului

Obiectiv specific 4.3. Amenajarea spațiilor verzi și zonelor de agrement

Obiectiv specific 4.4. Promovarea utilizării energiei regenerabile și reducerii emisiilor de CO₂

Obiectiv specific 4.5. Conștientizarea și educația ecologică populației

Direcția strategică 5. Asigurarea unei guvernări locale transparente și participative

Obiectiv specific 5.1. Sporirea transparenței APL

Obiectiv specific 5.2. Promovarea parteneriatului cu OSC și activismului civic

Obiectiv specific 5.3. Implicarea diasporei în procesul decizional și dezvoltarea locală

Obiectiv specific 5.4. Sporirea capacității instituționale în situații excepționale și pandemii

4.3. Planul de Acțiuni

Direcția strategică 1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii publice

Obiectiv specific 1.1. Reabilitarea infrastructurii drumurilor locale și a iluminatului stradal

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.1.1. Construcția și reabilitarea drumurilor locale	2021-2025	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none"> 8 km drumuri de asfalt 0,9 km drumuri de Beton 2,8 km drumuri de piatră 	2600	BL, FR, CR
1.1.2. Lucrări de întreținere a drumurilor locale	2021-2025	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none"> 12 km de drum reparat; 200 de indicatoare rutiere instalate 	12000	BL ASD
1.1.3. Elaborarea documentației tehnice pentru construcția drumurilor locale	2021-2025	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none"> Documentație tehnică elaborată 	1400	BL
1.1.4. Construcția stațiilor de așteptare	2021-2025	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none"> 6 stații de așteptare 	1200	BL
1.1.5. Construcția pistelor pentru bicicliști	2021-2025	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none"> 2 km piste construite 		BL Donatori externi Agenți economici
1.1.6. Construcția trotuarelor	2021-2025	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none"> 5 km trotuare construite/reabilite 	400	BL ASD
1.1.7. Construcția și reabilitarea iluminatului stradal	2020-2025	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none"> 400 LED instalate Km de iluminat 	2000	BL Donatori externi
1.1.8. Întreținerea rețelei de iluminat public	2021-2025	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none"> Km de iluminat funcțional Volumul lucrărilor executate anual 	1200	BL

Obiectiv specific 1.2. Modernizarea rețelelor de apeduct și construcția sistemului de canalizare

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.2.1. Elaborarea documentației tehnice pentru construcția sistemelor de apă și canalizare	2021-2025	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none">3 proiecte tehnice elaborate pentru reg. Recea, Malina și s. Dimitrovca	600	BL
1.2.2. Renovarea rețelei de apă și canalizare pe strada M. Viteazul	2021	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none">1,4 km de rețea de apă și canalizare renovată	2200	CM, BL, Ambasada Poloniei
1.2.3. Modernizarea sistemului de apă și canalizare în sectorul Cogîlnic	2021-2025	Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none">Km de apeductNr de beneficiari, inclusiv femei și bărbați	20000	FEN, BL
1.2.4. Reabilitarea rețelei de apeduct	2021-2025	primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none">2,8 km de apeduct reabilitat	1100	BL
1.2.5. Lucrări de întreținere a sistemului de canalizare și apă	2021-2025	ÎM Servicii Publice; Primăria Cimișlia	<ul style="list-style-type: none">2 turnuri de apă instalate; 1 vană pentru clorare instalată; sistemul de pompe modernizare	440	BL

Obiectiv specific 1.3. Reabilitarea și modernizarea instituțiilor publice

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.3.1. Reparația instituțiilor publice	2021-2025	Primăria Cimișlia Administrația instituțiilor Asociația părinților	<ul style="list-style-type: none">6 instituții preșcolare reparate; 3 Biblioteci, 1 casă de cultură	8000	BL BS Donatori externi
1.3.2. Reparația capitală a grădiniței Andrieș	2021-2023	Primăria Cimișlia Administrația instituțiilor Asociația părinților	<ul style="list-style-type: none">o instituția renovată, acces la educație preșcolară pentru 160 de copii	9000	BL BS Donatori externi
1.3.3. Eficientizarea energetică a instituțiilor publice	2021-2025	Primăria Cimișlia Administrația instituțiilor Asociația părinților	<ul style="list-style-type: none">nr proiecte tehnice elaborate, 7 clădiri publice parțial eficientizate energetic	10000	BL BS Donatori externi

Directia strategică 2. Dezvoltarea economică locală echilibrată

Obiectiv specific 2.1. Dezvoltarea IMM-urilor

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.1.1. Instituirea convenției pentru dezvoltare economică	2021-2025	Viceprimar economie Specialist atragere investiții	<ul style="list-style-type: none"> 1 convenție instituită 4 Ședința ale convenției anual 	5	BL
2.1.2. Organizarea unui spațiu de co-working	2021-2025	Incubator de afaceri	<ul style="list-style-type: none"> Spații de lucru amenajate 	600	USAID, BL
2.1.3. Training uri pentru tinerilor antreprenori	2021-2025	incubator de afaceri	<ul style="list-style-type: none"> Nr de training-uri 	20	ODIMM
2.1.4. Promovarea surselor de finanțare	2021-2025	Incubator de afaceri	<ul style="list-style-type: none"> Nr. de sesiuni de informare 	10	ODIMM
2.1.5. Instituirea fondului pentru susținerea a tinerilor antreprenori	2022-2025		<ul style="list-style-type: none"> 5 start-upuri susținute anual 	200	BL, M4EG

Obiectiv specific 2.2. Sporirea competitivității investiționale

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat	Potențiale surse de finanțare
2.2.1. Conectarea parcului industrial la rețelele ingineresti	2021-2022	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> 1 km canalizare 	2000	MiDL, buget local
2.2.2. Elaborarea portofoliului Investițional	2021	Primăria, CR	<ul style="list-style-type: none"> Nr. de participare la târguri, foruri investiționale 	40	BL, M4EG
2.2.3. Organizarea de forumuri investiționale regionale	2021-2025	CR	<ul style="list-style-type: none"> 1 forum organizat anual 	250	
2.2.4. Atragerea cel putina 2 investitori in Parcul I	2021-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> 2 investitori 600 locuri de muncă 		
2.2.5. Deschiderea pieței agro-alimentare (Etapa 1. Hala pentru păsări și animale)	2021	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> 1 piață construită 	600	BL

Obiectiv specific 2.3. Sporirea competitivității forței de muncă

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat	Potențiale surse de finanțare
2.3.1. Stabilirea relațiilor între antreprenori și școală profesională	2021-2025	Școala profesională	<ul style="list-style-type: none"> 3 relații stabilite 	-	-
2.3.2. Organizarea de târguri de cariera	2021-2025	Primăria, AOFM	<ul style="list-style-type: none"> 1 târg organizat anual 	5	BL
2.3.3. Training uri orientări în cariera	2021-2025	Primăria AOFM Școala profesională Incubatorul	<ul style="list-style-type: none"> 1 semestru anual 	15	BL

Obiectiv specific 2.4. Valorificarea potențialului turistic al orașului

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat	Potențiale surse de finanțare
2.4.1. Elaborarea identității și a brandului local	2020-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> 1 strategie de marketing turistic 	30	BL
2.4.2. Stimularea creării pensiunilor turistice (hotel)	2020-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> 2 sesiuni de instruire; 10 spații de cazare create 	10	BL Donatori externi
2.4.3. Crearea clusterului turistic „Valul lui Traian”	2020-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> un cluster creat; 15 membri 	10	BL
2.4.4. Participarea la Târgurile de promovare a turismului	2020-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> Nr de târguri Nr de participanți 	100	BL
2.4.5. Elaborarea ghidului turistic local	2020-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> ghid turistic elaborat 	100	BL Donatori externi
2.4.6. Dezvoltarea capacităților de promovare a potențialului turistic	2020-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> o vizită de studiu organizată; 2 sesiuni de instruire 	20	BL

2.4.7. Crearea centrului de informare turistica	2024-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none">• Un centru de informare turistic funcțional	80	USAID
---	-----------	----------	--	----	-------

Directia strategică 3. Dezvoltarea socio-culturală a orașului

Obiectiv specific 3.1. Îmbunătățirea serviciilor educaționale și socio-culturale

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat	Potențiale surse de finanțare
3.1.1. Dotarea instituțiilor publice educaționale cu material didactic	2021-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none">8 instituții dotate	800	BL
3.1.2. Diversificarea activităților pentru persoanele în etate	2021-2025	Biblioteca	<ul style="list-style-type: none">50 de participanți; 3 cluburi pe interese funcționale	60	BL
3.1.3. Deschiderea centrului de economie cultural-creativă	2022-2024	Primăria	<ul style="list-style-type: none">1 centru instituit; 30 de participanți	100	BL, USAID
3.1.4. Amenajarea terenurilor de joacă	2021-2023	Primăria	<ul style="list-style-type: none">3 terenuri de joacă instalate	600	BL
3.1.5. Construcția terenurilor sportive	2021-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none">2 terenuri sportive construite	1000	BL , FMF
3.1.6. Organizarea competițiilor sportive	2021-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none">10 competiții sportive organizate anual	1000	BL
3.1.7. Modernizarea stadionului orașenesc	2021-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none">Sistem de irigare modernizat; Stadionul adaptat pentru competiții de nivel național	2000	BL

Obiectiv specific 3.2. Promovarea tradițiilor și valorilor culturale

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.2.1. Organizarea evenimentelor socioculturale	2021-2025	Casa de cultura	<ul style="list-style-type: none">4 festivaluri naționale organizare; 20 evenimente locale anual	2300	BL, CR

			<ul style="list-style-type: none"> Nr participanți (femei și bărbați, inclusiv persoane în etate, persoane cu necesități speciale) 		
3.2.2. Organizarea taberei de pictură	2021-2025	Casa de cultura	<ul style="list-style-type: none"> 5 tabere organizate; 30 de participanți(femei și bărbați, inclusiv persoane în etate, persoane cu necesități speciale) 	125	BL BR Donatori externi
3.2.3. Organizarea târgurilor de meșteșugari în cadrul activităților socioculturale	2021-2025	Casa de cultura	<ul style="list-style-type: none"> Nr târgurilor organizate în raport cu activitățile socioculturale Nr participanți (femei și bărbați, inclusiv persoane în etate, persoane cu necesități speciale) 	500	BL BR Donatori externi

Obiectiv specific 3.3. Integrarea persoanelor socialmente vulnerabile în societate

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.3.1. Crearea centrului de plasament pentru femei, victime ale violenței	2021-2025	primăria	<ul style="list-style-type: none"> Centrul creat 	2500	BL
3.3.2. Acordarea serviciilor sociale la domiciliu persoanelor în etate	2020-2025	Primăria Asistentul social Lucrătorul social	<ul style="list-style-type: none"> Nr de servicii sociale Nr de beneficiari, inclusiv femei și bărbați 	500	BL BR
3.3.3. Incluziunea persoanelor cu nevoi speciale în activități comunitare	2020-2025	·Primăria	<ul style="list-style-type: none"> Nr de beneficiari femei și bărbați ·Nr de măsuri de realizate 	300	BL
3.3.4. Asigurarea funcționalității cantinei sociale	2021-2022	Primăria administrația cantinei	<ul style="list-style-type: none"> Cantina funcțională nr de beneficiari femei și bărbați 	500	BL
3.3.5. Asigurarea accesului în instituțiile publice cu necesități speciale	2021-2022	Primăria Conducătorii instituțiilor	<ul style="list-style-type: none"> Nr. de pante construite Nr de instituții asigurate în raport cu nr existent 	300	BL

Directia strategică 4. Îmbunătățirea mediului ambiant**Obiectiv specific 4.1.** Dezvoltarea unui sistem integrat de management al deșeurilor solide

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.1.1. Construcția poligonului de depozitare a deșeurilor menajere solide	2020-2023	·Primăria	<ul style="list-style-type: none">·Poligon creat	3000	BL BS FEN Donatori externi
4.1.2. Conservarea actualei gunoiște	2021-2024	·Primăria	<ul style="list-style-type: none">·Sistem elaborat	50	BL BS FEN Donatori externi
4.1.3. Organizarea colectării selective a deșeurilor	2024-2025	·primăria	<ul style="list-style-type: none">o linie de sortare funcțională, Instalarea tomberoanelor pentru colectarea selective•	1000	BL BS FEN Donatori externi
4.1.4. Lichidarea gunoiștilor spontane	2020-2024	·primăria	<ul style="list-style-type: none">10 ha curățate de gunoiști	500	BL BS FEN Donatori externi
4.1.5. Organizarea activităților de informare și conștientizare în domeniul managementului deșeurilor	2021-2025	ÎM Agenți economic	<ul style="list-style-type: none">·concept nou al managementului deșeurilormetodele de selectare a deșeurilor	10	BL BS FEN Donatori externi
4.1.6. Modernizarea parcului tehnologic al ÎM Servicii Publice Cimișlia, prin procurarea unei autospeciale, cu implicarea diasporei	2021-2022	·primăria	<ul style="list-style-type: none">numărul de unități de tehnici procurată	1000	BL DAR 1+3 , MIDL, diapora

Obiectiv specific 4.2. Protejarea și valorificarea a resurselor acvatice, a solului și aerului

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.2.1. Amenajarea și salubritatea iazului Iepure	2020-2022	· primăria	<ul style="list-style-type: none"> · iazul Iepure amenajat 	100	BL BS FEN Donatori externi
4.2.2. Amenajarea și salubritatea iazului Japari proiect	2021-2023	· Primăria	<ul style="list-style-type: none"> · Iazul Japari amenajat 	5700	BL BS FEN Donatori externi
4.2.3. Ameliorarea situației ecologice a râului Cogîlnic și a afluenților	2020-2022	· Primăria	<ul style="list-style-type: none"> · 2 podețe construite 	100	BL BS FEN Donatori externi
4.2.4. Prevenirea eroziunii solului în zonele cu risc sporit	2020-2022	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> · 15 ha de pășuni reabilitate; · 5 ha de păduri plantate în zonele de risc 	200	BL BS FEN Donatori externi
4.2.5. Majorarea suprafeței pădurilor	2020-2022	· Primăria	<ul style="list-style-type: none"> · 17 ha de fâșii forestiere reabilitate; · 60 ha de păduri înființate 	400	IFAD, Moldsilva, BL
4.2.6. Crearea pistei pentru cicliști	2020-2022	· Primăria	<ul style="list-style-type: none"> · 10 km de piste pentru bicicliști construite 	2000	IFAD, BL

Obiectiv specific 4.3. Promovarea utilizării energiei regenerabile și reducerii emisiilor de CO2

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.3.1. Eficientizarea energetică a clădirilor publice	2021-2025	Primăria Administrația instituțiilor Agenții economici	<ul style="list-style-type: none"> · 5 clădiri publice eficientizate energetic 	5000	BL Fonduri Europene

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.3.2. Elaborarea studiu de fezabilitate privind utilizarea surselor regenerabile de energie	2022	primăria	<ul style="list-style-type: none"> un studiu elaborat 	100	BL
4.3.3. Instalarea panourilor fotovoltaice pe acoperișurile călărilor publice	2021-2025	primăria	<ul style="list-style-type: none"> 100 MWh produse; 	600	BL UE
4.3.4. Dezvoltarea secției de producere a brichetelor	2021-2022	Primăria Agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> XX tone bricheti produse 	800	BL
4.3.5. Actualizarea planului de acțiuni privind reducerea emisiilor CO2 până în 2030	2021	primăria	<ul style="list-style-type: none"> Plan actualizat Nr de acțiuni completate și excluse 	-	-

Obiectiv specific 4.4. Conștientizarea și educația ecologică populației

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.4.1. Organizarea concursului "Cea mai amenajată strada"	2020-2021	Primăria ONG	<ul style="list-style-type: none"> Concurs organizat Nr de premianți femei și bărbați 	250	BL
4.4.2. Organizarea acțiunii ecologice "Un arbore pentru dănuirea noastră"	2020-2021	Primăria Ocolul silvic	<ul style="list-style-type: none"> Acțiunea realizată Nr de participanți femei și bărbați Nr de arbori plantați 	100	BL
4.4.3. Promovarea implicării cetățenilor în acțiuni de îmbunătățire a mediului	2020-2025	Primăria	<ul style="list-style-type: none"> Nr de participanți femei și bărbați Nr de acțiuni realizate 	100	BL

4.4.4.Organizarea campaniilor de educație ecologică a elevilor din școli, licee	2020-2025	Primăria Instituțiile de educație	· Nr campaniilor organizate Nr elevilor fete și băieți	200	BL Donatori externi
---	-----------	--------------------------------------	---	-----	------------------------

Directia strategică 5. Asigurarea unei guvernări locale participative și transparente

Obiectiv specific 5.1 Sporirea transparenței APL

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.1.1 Modernizarea site-ului primăriei	2022	Primăria	un site actualizat nr de informații	25	BL
5.1.2 Editarea buletinului informativ trimestrial	2021-2025	Primăria	4 buletine distribuite anual	40	BL
5.1.3 Echiparea sălii de ședință a primăriei pentru organizarea ședințelor online	2022	Primăria	100% ședințe ale CL difuzate live	120	BL
5.1.4 Organizarea raportului anual al primarului privind implementarea strategiei	2021-2025	Primăria	200 participanți	-	-
5.1.5 Digitalizarea serviciilor publice prestate de primărie	2021-2023	Primăria	Nr de servicii digitalizate implementate	100	BL

Obiectiv specific 5.2 Promovarea parteneriatului cu OSC și activismului civic

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.2.1 Instituirea coaliției locale a OSC	2021	Primăria ONG	15 OSC membri a coaliției	-	-

5.2.2 Alocarea finanțelor pentru Bugetul inițiativelor Locale	2021-2025	Primaria	10 Inițiative locale implementate anual	800	BL Donatori externi
5.2.3 Consolidarea parteneriatului OSC -Primarie	2021-2025	Primaria	parteneriate stabilite	-	-

Obiectiv specific 5.3. Implicarea diasporei în procesul decizional și dezvoltarea locală

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.3.1. Asigurarea condițiilor pentru bună activitate a Asociației de Băștinași	Anual	<ul style="list-style-type: none"> • Primar • Consiliul local 	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de proiecte implementate 	0	-
5.3.2. Crearea bazei de date a băștinașilor	Permanent	<ul style="list-style-type: none"> • Președinte AdB 	<ul style="list-style-type: none"> • 800 de înregistrări până în 2025 	0	-
5.3.3. Întreținerea paginii AdB pe Facebook	Permanent	<ul style="list-style-type: none"> • Președinte AdB 	<ul style="list-style-type: none"> • Pagină AdB întreținută 	0	-
5.3.4. Consultarea diasporei în prioritizarea problemelor la nivel local	Anual	<ul style="list-style-type: none"> • Primar • AdB 	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de sondaje organizate 	0	-
5.3.5. Organizarea „Zilei Diasporei”	Anual	<ul style="list-style-type: none"> • Primar • Consiliul local 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 eveniment organizat anual 	0	-
5.3.6. Organizarea taberei de zi de vară pentru copii din diasporă	Anual	<ul style="list-style-type: none"> • Membrii AdB 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 tabără de vară organizată anual 	20	Buget local, MiDL
5.3.7. Dezvoltarea parteneriatelor APL-băștinași-cetățeni în rezolvarea problemelor locale	Anual	<ul style="list-style-type: none"> • Primar • Membrii AdB • Consiliul local 	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de inițiative implementate 	0	-

Obiectiv specific 5.4 Sporirea capacității instituționale în situații excepționale și pandemii, inclusiv COVID19

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.4.1. Crearea punctului de dirijare în primăria Cimișlia	2020-2025	APL	Punctul de dirijare creat	-	-
5.4.2. Elaborarea planului de măsuri/ protocol anticriză	2020-2025	APL	Nr acțiunilor informative Nr de beneficiari, femei și bărbați inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, oameni în etate	10	Buget local
5.4.3. Organizarea campaniilor pentru colectarea de fonduri pentru lichidarea consecuțiilor în situații de urgență sau pandemie	la necesitate	APL	Nr campaniilor organizate Nr de beneficiari, femei și bărbați inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, oameni în etate	5	Buget local Agenți economici cetățeni
5.4.4. Crearea rezervelor de materiale de primă necesitate (dezinfectant, măști, mănuși, săpun)	2020-2021	APL	Produse igienice pregătite pentru a reacționa în situație de pandemie	10	Buget local
5.4.5. Informarea cetățenilor prin intermediul tuturor surselor despre măsurile de prevenire	2020-2025	APL	Nr de articole plasate	-	-

4.4. Verificare și revizuire

4.4.1. Etape de implementare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare Comunitară a orașului Cimișlia depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local , Primarul, Primăria)
2. Locuitorii orașului
3. Societatea civilă
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Comunitară a or. Cimișlia poate fi divizată convențional în 3 etape:

1. **Adoptarea SDC.** În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor în cadrul Audițiilor publice organizate de către primărie. După dezbateri și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

2. **Implementarea SDC** se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

3. **Monitorizarea SDC.** În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul Strategic de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

4.4.2. Monitorizarea strategiei

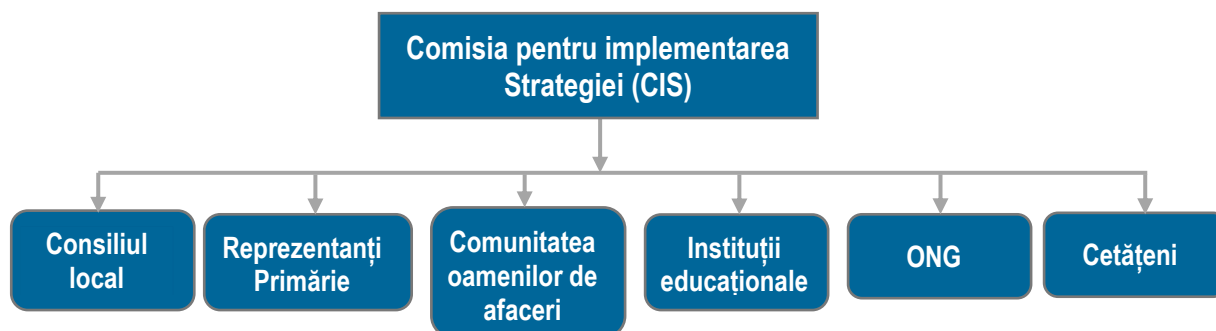
Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (i) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (ii) raportarea rezultatelor evaluării.

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de **Comisia pentru Implementarea Strategiei** (în continuare CIS). CIS va fi creată prin Decizia Consiliului Local cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltare:

- Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate sau consilieri locali)
- Reprezentanți Primărie (Primarul, 2 – 3 specialiști)

- Comunitatea oamenilor de afaceri
- Instituții educaționale (directori instituții de învățământ)
- Organizații non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-urilor ce activează în domeniul protecției mediului, social, apărarea drepturilor omului și de tineret, etc.).
- Cetățeni. (grupul va fi reprezentativ și va include tineri, persoane dezavantajate, număr proporțional de femei și bărbați, reprezentanți ai diverse grupuri sociale sau etnice).

**Structura cadrului instituțional de monitorizare și implementare a
Strategiei de SDC
a or. Cimișlia**



În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementare a acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbaterile proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunității
- Elaborarea și inițierea modificărilor în strategie
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare, etc.

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în 6 luni.

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului de acțiuni. Competențele Consiliului Local se vor axa pe:

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice

- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului de acțiuni a Strategiei.

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor către CIS privind realizarea Planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIS va prezenta Consiliul Local raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Obiect Monitoring	Elaborator/ Destinatar	Raport	Descriere
Realizarea obiectivelor	CIS și Consiliul Local	Rapoarte semestriale/ anual	Raport bazat pe analize, sondaje a locuitorilor pentru evaluarea impactului implementării strategiei
Realizarea acțiunilor, proiectelor	Responsabili de implementare	Raport semestrial sau după finisarea activității	Rapoarte prezentate de responsabilii de implementare privind îndeplinirea acțiunilor, proiectelor

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de dezvoltare. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Riscuri și Impedimente de Implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	<ul style="list-style-type: none"> • Confruntări de interese privind implementarea strategiei • Prevalarea intereselor personale • Resurse financiare limitate • Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> • Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea • Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților • Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor • Neimplicarea partenerilor internaționali
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale
Social	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale • Pauperizarea continuă a populației • Emigrarea forței de muncă

Domeniu	Descriere
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Populație neconștientizată privind efectele poluarea mediului
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitatea cursului politic • Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare
Relații parteneri externi	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale • Neimplicarea partenerilor internaționali
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> • Potențial investițional redus • Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare • Infrastructură de afaceri nedezvoltată • Risc de țară.

Anexe

Anexa 1. Portofoliu de proiecte

Fișa de proiect1

1	Denumirea localității	Or. Cimișlia, r. Cimișlia
2	Denumirea proiectului	"Îmbunătățirea calității vieții locuitorilor sectorului Cogîlnic prin renovarea sistemului de canalizare"
3	Problema care ar urma fi soluționată	<p>Prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare de calitate sunt una din principalele provocări cu care se confruntă orașul Cimișlia. La moment circa 96% de locuințe sunt conectate la rețeaua de aprovizionare cu apă, și doar 56% la rețeaua de canalizare. Totodată, rețele existente sunt învechite, provocând avarii frecvente și deversări ale apelor reziduale. Situația în sectorul Cogîlnic din orașul Cimișlia este una acută, Primăria Cimișlia a elaborat proiectul tehnic pentru reabilitarea sistemului de apă și sanitație. O parte din rețeaua de aprovizionare cu apă este din azbest, material cancerigen, iar din cauza uzurii rețelei, circa 30 % din avariile înregistrate la nivel de oraș sunt anume în acest sector. La rețeaua de canalizare este conectată zona industrială și gospodăriile din apropiere, circa 60% din populația sectorului nefiind conectată la rețeaua de canalizare. Sistemul de canalizare este uzat, apele reziduale de la fabricile și uzinele zonei industriale se revarsă în apropierea râului Cogîlnic, în apropiere de casele oamenilor.</p> <p>Construcția sistemelor de apă și sanitație este unul din obiectivele Strategiei Naționale de Mediu și Strategiei de Dezvoltare Regională în Republica Moldova.</p>
4	Obiectivul general al proiectului	Îmbunătățirea calității serviciului public de asigurare cu apă și canalizare în orașul Cimișlia
5	Obiectivele specifice ale proiectului	<ul style="list-style-type: none">- Diminuarea impactului negativ asupra sănătății populației și mediului ambiant;- Număr de populație majorat cu acces la sistem de canalizare îmbunătățit;-Reducerea ratei morbidității populației.
6	Indicatorii calitativi și cantitativi	Indicatori cheie: <ul style="list-style-type: none">- 17 km de apeduct;- 12 km rețele de canalizare;- 1 stație de pompare;- 1 rezervor de apă potabilă.- 3000 de locuitori cu acces îmbunătățit la serviciile de apă și sanitație
7	Partenerii posibili	Locuitorii, SA Agrofirma Cimișlia, Programul Comunitatea mea, Ambasada Poloniei
8	Bugetul estimativ	1200000 lei
9	Posibile surse de finanțare	Programul "Comunitatea mea" realizat de IREX și finanțat de USAID
10	Perioada	2020-2021

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
Formarea echipei de proiect	15 zile	APL Cimislia	-	
Instituirea Comitetului de monitorizare și transparență va fi format din reprezentanți APL, mass-media, reprezentanți ai societății civile și organizarea ședințelor lunare de planificare și monitorizare.	30 zile	APL Cimislia	-	Buget local
Lansarea achizițiilor publice și selectarea operatorului pentru executarea lucrărilor;	30 zile	APL Cimislia	-	
Contractarea responsabilului tehnic și supravegherii de autor	20 zile	APL Cimislia Grupul de lucru	-	
Efectuarea lucrărilor de construcție a rețelelor noi;	6 luni	Antreprenorul selectat	1200000 lei	Bugetul local , USAID
Organizarea campaniei de conștientizare;	3 luni	APL Cimislia Grupul de lucru	10000 lei	Buget local
Organizarea evenimentului de încheiere a proiectului și acțiuni de vizibilitate	1 zile	APL Cimislia Grupul de lucru	30000 lei	Buget local

Fișa de proiect 2.

Titlul proiectului:	Construcția teren sportiv multifuncțional (de baschet și volei)
Obiectiv:	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației satului (femei și bărbați, inclusiv persoane în etate, cu necesități speciale)
Localizare:	s. Cimișlia, r. Cimișlia
Succintă descriere proiect:	În or. Cimișlia, sectorul Cogîlnic, femeile și bărbații, inclusiv ce cu necesități speciale, copii și persoanele în etate nu au posibilitate să practice sport la aer liber din cauza lipsei unui teren sportiv amenajat. Soluționarea acestei probleme ar asigura un aspect esențial, care sprijini dezvoltării generale a baschetului și voleiului, inclusiv: furnizarea de facilități de calitate pentru crearea unor echipe profesionale de volei și baschet în or. Cimișlia. Totodată femeile și bărbații, inclusiv cu necesității speciale vor avea posibilitate să exerseze la aer liber pentru a fi mai sănătoși.
Activități cheie:	1. Elaborarea devizului de cheltuieli

	2. Elaborarea caietului de sarcini 3. Selectarea antreprenorului 4. Contractarea supraveghetorului tehnic 5. Implementarea proiectului lucrărilor 6. Monitorizarea proiectului 7. darea în exploatare a terenului sportiv
Rezultate așteptate:	1) Teren sportiv construit 2) Condiții pentru asigurarea modului sănătos de viață 3) Cetățeni, femei și bărbați activi
Statutul proiectului:	Avem proiect de construcție a mini terenului sportiv
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	1) APL
Durată estimativă:	12 luni
Costuri estimative:	500 000 lei
Potențiale surse de cofinanțare (publice și private):	1)APL 2)Federația Moldovenească de Fotbal 2)Bugetul raional

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1. Elaborarea devizului de cheltuieli	10 zile	APL	5000 lei	-
2. Elaborarea caietului de sarcini	5 zile	APL	3.000 lei	-
3. Selectarea antreprenorului	30 zile	Grupul de lucru	-	-
4. Contractarea responsabil de supraveghere tehnică	30 zile	APL	2000 lei	Fond rutier
5. Implementarea lucrărilor	12 luni	APL Antreprenorul selectat	485000 lei	Bugetul Locuitorii sectorului
6. Monitorizarea proiectului	12 luni	APL	-	-
7. Darea în exploatare a terenului	5 zile	APL	-	-

Fișa de proiect 3

Titlul proiectului:	Extinderea iluminatului stradal în or. Cimișlia (et.I, et.II, et.III, et.IV)
Obiectiv:	Construcția rețelelor de iluminat stradal pe o porțiune de 40 km
Localizare:	Or. Cimișlia, raionulj Cimișlia
Succintă descriere proiect:	Orașul Cimișlia să confruntă cu problema iluminării stradale, iar realizarea unui iluminat corespunzător determină, în special, reducerea considerabilă a cheltuielilor directe și indirecte, reducerea numărului de accidente pe timp de noapte, reducerea riscului de accidente rutiere, reducerea numărului de agresiuni contra persoanelor, îmbunătățirea climatului social și cultural prin creșterea încrederii și siguranței activităților pe durata serii. Proiectul prevede extinderea iluminatului stradal și poate fi executat în 4 etape
Activități cheie:	1. Ajustarea contractului curent electric cu operatorul serviciului;

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Elaborarea caietului de sarcini și organizarea tenderului; 3. Selectarea și contractarea operatorului economic pentru realizarea lucrărilor de construcție; 4. Executarea lucrărilor de construcție 5. Participarea cetățenilor în procesul de monitorizare a lucrărilor; 6. Proceduri de aprobare și darea în exploatarea rețelelor construite.
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • 40 km de rețele de iluminarea stradală construită; • Îmbunătățirea condițiilor de trai a cetățenilor or. Cimișlia; • Creșterea securității cetățenilor și reducerea infracțiunilor; • Reducerea accidentelor rutiere pe timp de noapte în localitatea; • Reducerea cazurilor de traumatism; • Atracția comunității pentru investiții.
Statutul proiectului:	Idee de proiect. Există deviz pentru o porțiune.
Responsabil și parteneri:	1) Primăria; 2) Consiliul local; 3) Surse externe
Durată estimativă:	24 luni
Costuri estimative:	2000 000 lei
Potențiale surse de cofinanțare:	1) APL (BL); 2) Fond Rutier (FR); 3) Locuitorii străzilor; 4) Surse externe; 5) Agenți economici (AE).

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1. Ajustarea contractului curent electric cu operatorul serviciului;	14 zile	APL	-	-
2. Elaborarea caietului de sarcini și organizarea tenderului;	14 zile	APL	-	-
3. Selectarea și contractarea operatorului economic pentru realizarea lucrărilor de construcție;	30 zile	APL	-	-
4. Executarea lucrărilor de construcție	10 luni	APL	4,8 mln lei	FR, BL, AE
5. Participarea cetățenilor în procesul de monitorizare a lucrărilor;	10 luni	Grupul de lucru	-	-
6. Proceduri de aprobare și darea în exploatarea rețelelor construite;	30 zile	APL, Antreprenorul selectat	-	-

Fișa de proiect 4.

Titlul proiectului:	Construcția de la str. Suveranității până la str. Ion Păpușoi – asfalt (300 m)
Obiectiv:	Reparația și întreținerea drumurilor locale
Localizare:	s. Cimișlia, r. Cimișlia
Succintă descriere proiect:	<p>Din cauza drumului parțial deteriorat se creează condiții dificile de deplasare. Însă traficul pe acest sector este destul de sporit.</p> <p>Pe timp de iarnă și când plouă deplasarea pe acest sector este imposibilă. Pe această stradă locuiesc familii cu copii mici.</p>

	Soluționarea acestei probleme ar spori gradul de credibilitate a cetățenilor în autoritățile locale care sunt receptive la necesitățile cetățenilor.
Activități cheie:	8. Întrunirea cu locuitorii de pe str. Ion Păpușoi 9. Elaborarea devizului de cheltuieli 10. Elaborarea caietului de sarcini 11. Selectarea antreprenorului 12. Contractarea supraveghetorului tehnic 13. Implementarea proiectului lucrărilor 14. Monitorizarea proiectului 15. Darea în exploatare a drumului
Rezultate așteptate:	4) Nivel bun de deplasare 5) Acces transport special 6) 1,2 km conform standard
Statutul proiectului:	Avem proiect de execuție pe str. Ion Păpușoi
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	2) APL 3) SA "Drumuri Cimișlia" 4) Fondul Rutier 5) Locuitorii străzii
Durată estimativă:	12 luni
Costuri estimative:	1500 000 lei
Potențiale surse de cofinanțare (publice și private):	1) Fond Rutier 2) APL 2) Locuitorii străzii

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
8. Întrunirea cu locuitorii de pe str. Kirov	10 zile	APL	-	-
9. Elaborarea devizului de cheltuieli	10 zile	APL	-	-
10. Elaborarea caietului de sarcini	5 zile	APL	-	-
11. Selectarea antreprenorului	30 zile	Grupul de lucru	-	-
12. Contractarea responsabil de supraveghere tehnică	30 zile	APL	10600 lei	Fond rutier
13. Implementarea lucrărilor	12 luni	APL Antreprenorul selectat	1589400	Bugetul Locuitorii străzii
14. Monitorizarea proiectului	12 luni	APL	-	-
15. Darea în exploatare a drumului	5 zile	APL	-	-

Anexa 2. Sesiunea de prioritizare a proiectelor eligibile finanțării din partea programului CM

În ziua nr. 3 din cadrul atelierului de planificare strategică, organizat online pe platforma ZOOM, în perioada 13-15 mai 2020, facilitatorul CM, dl Igor Mironiuc, a condus sesiunea de prioritizare a proiectelor eligibile finanțării în cadrul programului de proiecte de până la 60 000 USD finanțat de USAID prin intermediul proiectului Comunitatea Mea, condiția fiind că localitatea parteneră asigură cel puțin 35% din costul total al proiectului.

Inițial, din planurile de acțiuni ale fiecărei direcții strategice elaborate în cadrul atelierului de planificare strategică, au fost selectate proiectele ce presupun eforturi financiare mai mari de 60 000 USD. Apoi grupul de planificare strategică, împreună cu facilitatorul CM, au analizat conformitatea corespunderii proiectele cu criteriile minime de eligibilitate înaintate de programului CM.

După prezentarea părții teoretice privind eligibilitatea proiectelor care pot fi înaintate spre finanțare în cadrul programului CM, grupul de lucru a stabilit dacă ideile de proiect examinate, sunt potrivite pentru cofinanțarea programului CM, folosind criteriile minime de evaluare a unui proiect prezentate participanților:

Dacă ideea de proiect este acceptabilă conform definiției formulate de programul CM;

Dacă ideea de proiecte reflectă o prioritate formulată de cetățeni;

Dacă proiectul poate fi implementat cu o finanțare de până la 60 000 USD din partea programului CM;

Dacă sunt siguri că comunitatea va putea asigura contribuția de cel puțin 35% din costul total al proiectului;

Dacă proiectul poate fi finalizat în termen de 12 luni.

Proiectele care au corespuns tuturor criteriilor, au fost înaintate pentru votare, după cum urmează:

Construcția drumului

Construcția iluminatului stradal

Construcția unei porțiuni a sistemului de canalizare în or. Cimișlia

Conectarea parcului industrial la rețelele ingineresti

Construcția pieței animaliere

Amenajarea a 2 terenuri sportive

După prezentarea proiectelor, facilitatorul CM, a organizat o sesiune de votare online prin intermediul platformei www.office.forms.com. Fiecare participant a putut accesa linkul și acorda 3 voturi pentru proiectul dorit. Aceștia au avut posibilitatea să ofere toate 3 voturi pentru unul din cele 2 proiecte afișate, sau câte unul pentru fiecare proiect, pe care îl consideră cel mai important pentru comunitate.

Ca rezultat al votării, proiectul **Construcția unei porțiuni de canalizare în or. Cimișlia** a luat cele mai multe voturi.

Apoi, facilitatorul CM, Igor Mironiuc, a prezentat condițiile și termenele limită de scriere și depunerea proiectul spre finanțare către programul CM.

Anexa 3 Caracteristicile infrastructurii educaționale

Caracteristicile tehnice ale grădiniței: Făt Frumos

Anul înființării: 01.10.1984

Capacitatea proiectată: 350 locuri, 14 grupe

Suprafață totală: 1651 m²

Suprafață utilizată: 1371 m²

Localizare: Cimișlia, str. Ștefan cel Mare 88a, ȘPT

Starea generală tehnico-edilitară a grădiniței – sunt necesare reparații cosmetice. 2 din cele 7 blocuri necesită reparație capitală a clădirilor, acestea având fisuri. Primăria Cimișlia a realizat expertiza tehnică, care propune reparația urgentă a acestora.

Aprovizionarea cu apă a grădiniței se realizează centralizat de către ÎM, serviciul fiind prestat permanent fără întreruperi. Pentru necesitățile zilnice de apă caldă, prin boilere electrice.

Canalizare. Este centralizată.

Sistem de încălzire. Grădinița are cazangerie autonomă pe bază de gaz natural și peleți. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite permanent.

Veceuri. Acestea sunt în interiorul clădirii, de tip closet, separate pentru copii și pentru personalul instituției.

Accesibilitatea în instituție. Grădinița nu are acces pentru persoane cu deficiență locomotorii.

Caracteristicile tehnice ale grădiniței: Foișor

Anul înființării: 1983

Capacitatea proiectată: 160 locuri, 7 grupe

Suprafață totală: 1260 m²

Suprafață utilizată: 980 m²

Localizare: Cimișlia, str. Decebal 104, Cogîlnic

Starea generală tehnico-edilitară a grădiniței este un bună. La moment funcționează 5 din cele 7 grupe. Recent a fost făcută reparație capitală a acoperișului. Anual se fac reparații cosmetice ale clădirilor.

Aprovizionarea cu apă a grădiniței se realizează centralizat de către ÎM, serviciul fiind prestat permanent fără întreruperi. Pentru necesitățile zilnice de apă caldă, prin boilere electrice.

Canalizare. Este centralizată.

Sistem de încălzire. Grădinița are cazangerie autonomă pe bază de gaz natural. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite permanent.

Veceuri. Acestea sunt în interiorul clădirii, de tip closet, separate pentru copii și pentru personalul instituției.

Accesibilitatea în instituție. Grădinița nu are acces pentru persoane cu deficiență locomotorii

Caracteristicile tehnice ale grădiniței: Ghiocel

Anul înființării: 1986

Capacitatea proiectată: 160 locuri, 7 grupe

Suprafață totală: 1260 m²

Suprafață utilizată: 1260 m²

Localizare: Cimișlia, str. Petru Movilă 3, centru

Starea generală tehnico-edilitară a grădiniței este un bună. Grădinița necesită lucrări de termoizolare și modernizare a rețelelor de încălzire.

Aprovizionarea cu apă a grădiniței se realizează centralizat de către ÎM, serviciul fiind prestat permanent fără întreruperi. Pentru necesitățile zilnice de apă caldă, prin boilere electrice.

Canalizare. Este centralizată.

Sistem de încălzire. Grădinița are cazangerie autonomă pe bază de gaz natural. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite permanent.

Veceuri. Acestea sunt în interiorul clădirii, de tip closet, separate pentru copii și pentru personalul instituției.

Accesibilitatea în instituție. Grădinița nu are pante de acces pentru persoane cu deficiențe locomotorii.

Caracteristicile tehnice ale grădiniței: Scufița roșie

Anul înființării: 1960

Capacitatea proiectată: 50 locuri

Suprafață totală: 420 m²

Suprafață utilizată: 420 m²

Localizare: Cimișlia, Anton Cehov 36, Recea

Starea generală tehnico-edilitară a grădiniței este un bună. Instituția nu are sala muzicală și sala de sport, însă după capacitate și metraj dispune de spațiu, este posibil de construit, dar nu sunt surse financiare.

Aprovizionarea cu apă a grădiniței se realizează centralizat de către ÎM, serviciul fiind prestat permanent fără întreruperi. Pentru necesitățile zilnice de apă caldă, prin boilere electrice.

Canalizare. Este centralizată.

Sistem de încălzire. Grădinița are cazangerie autonomă pe bază de gaz natural. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite permanent.

Veceuri. Acestea sunt în interiorul clădirii, de tip closet, separate pentru copii și pentru personalul instituției.

Accesibilitatea în instituție. Grădinița nu are pante de acces pentru persoane cu deficiențe locomotorii.

Caracteristicile tehnice ale grădiniței: Rândunica

Anul înființării: 1969

Capacitatea proiectată: 145 locuri

Suprafață totală: 1040 m²

Suprafață utilizată: 1040 m²

Localizare: Cimișlia, Centru, str. Alexandru cel Bun 140, Centru

Starea generală tehnico-edilitară a grădiniței este un bună. Recent a fost făcută reparație capitală, inclusiv a fost schimbat acoperișul. La moment necesită reparație cosmetică.

Aprovizionarea cu apă a grădiniței se realizează centralizat de către ÎM, serviciul fiind prestat permanent fără întreruperi. Pentru necesitățile zilnice de apă caldă, prin boilere electrice.

Canalizare. Este centralizată.

Sistem de încălzire. Grădinița are cazangerie autonomă pe bază de gaz natural. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite permanent.

Veceuri. Acestea sunt în interiorul clădirii, de tip closet, separate pentru copii și pentru personalul instituției.

Accesibilitatea în instituție. Grădinița nu are pante de acces pentru persoane cu deficiențe locomotorii.

Caracteristicile tehnice ale grădiniței: Viorica

Anul înființării: 1964

Capacitatea proiectată: 50 locuri

Suprafață totală: 445 m²

Suprafață utilizată: 445 m²

Localizare: Cimișlia, , Vasile Alecsandri 45, deal

Starea generală tehnico-edilitară a grădiniței Instituția nu are sala muzicală și sala de sport, însă după capacitate și metraj dispune de spațiu, este posibil de construit, dar nu sunt surse financiare.

Aprovizionarea cu apă a grădiniței se realizează centralizat de către ÎM, serviciul fiind prestat permanent fără întreruperi. Pentru necesitățile zilnice de apă caldă, prin boilere electrice.

Canalizare. Este centralizată.

Sistem de încălzire. Grădinița are cazangerie autonomă pe bază de gaz natural. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite permanent.

Veceuri. Acestea sunt în interiorul clădirii, de tip closet, separate pentru copii și pentru personalul instituției.

Accesibilitatea în instituție. Grădinița are pante de acces doar pe unele scări, și există cel puțin un veceu adaptat pentru persoane cu cărucior.

Caracteristicile tehnice ale Instituției Publice Școala Primară din or. Cimișlia:

Anul înființării: 1973

Capacitatea proiectată: 640 locuri

Suprafață totală: 3480,4 m²

Suprafață utilizată: 3480,4 m²

Localizare: satul Cimișlia, Centru

Starea generală tehnico-edilitară a liceului este ună bună. Recent a fost făcută reparație capitală, inclusiv a fost schimbat acoperișul.

Aprovizionarea cu apă a liceului se realizează centralizat de către ÎM, serviciul fiind prestat permanent fără întreruperi. Apa caldă (pregătite de boilere), este disponibilă în toate zonele școlii.

Canalizare. Este centralizată.

Sistem de încălzire. Liceul are cazangerie autonomă pe bază de gaze naturale. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite permanent.

Veceuri. Acestea sunt în amplasate atât afară, tip gaură în pământ, cât și înăuntru tip closet. Veceurile sunt separate pentru băieți și fete.

Accesibilitatea în instituție. Liceul are pante de acces doar pe unele scări, iar ușile nu sunt adaptate pentru persoane cu cărucior.

Caracteristicile tehnice ale Căminului Cultural:

Anul înființării: 1969

Vizitatori: 3500 vizitatori pe an

Suprafață totală: 1228,9 m²

Suprafață utilizată: 1228,9 m²

Localizare: satul Cimișlia

Starea generală tehnico-edilitară a Căminului Cultural este ună bună.

Aprovizionarea cu apă. Apă la Căminul Cultural este.

Canalizare. Canalizarea este.

Sistem de încălzire. Sistem de încălzire există.

Veceuri. Acestea sunt în amplasate în edificiu.

Accesibilitatea în instituție. Căminul Cultural are pante de acces, iar ușile sunt adaptate pentru persoane cu cărucior.

Caracteristicile tehnice ale Bibliotecii orașenești

Anul înființării: 1967

Vizitatori: 2000 vizitatori pe an

Suprafață totală: 640 m²

Suprafață utilizată: 640 m²

Localizare: Cimișlia, C. Stamate 26, centru

Starea generală tehnico-edilitară a Căminului Cultural este un bună.

Necită lucrări de termoizolare și reparație cosmetică

Aprovizionarea cu apă. Clădirea este conectată la rețeaua municipală.

Canalizare. Canalizarea este.

Sistem de încălzire. Sistem de încălzire există.

Veceuri. Acestea sunt în amplasate în edificiu.

Accesibilitatea în instituție. Biblioteca are pante de acces, iar ușile sunt adaptate pentru persoane cu cărucior.